

A REGGEL

Ára 20 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TERÉZ-KÖRÜT 52 SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Elfizetés fővárosban és vidéken: egy hóra 70 fillér, negyed évre 2 P, fél évre 4 P, egy évre 8 P. Egyes szám ára 20 fill., 30 Groschen, 3 dinár, 1.20 líra, 2 francia frank, 10 leu.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: 27-8-82 ÉS 27-8-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LAZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DÉLUTÁNTÓL
REGGELIG: 46-2-96, 46-0-43, 42-9-78.

XII. évfolyam

Budapest, 1933 január 16

3. szám

Magyar kölcsönről tárgyaltak Genfben

A fejsze és az erdő

Írta: LAZÁR MIKLÓS

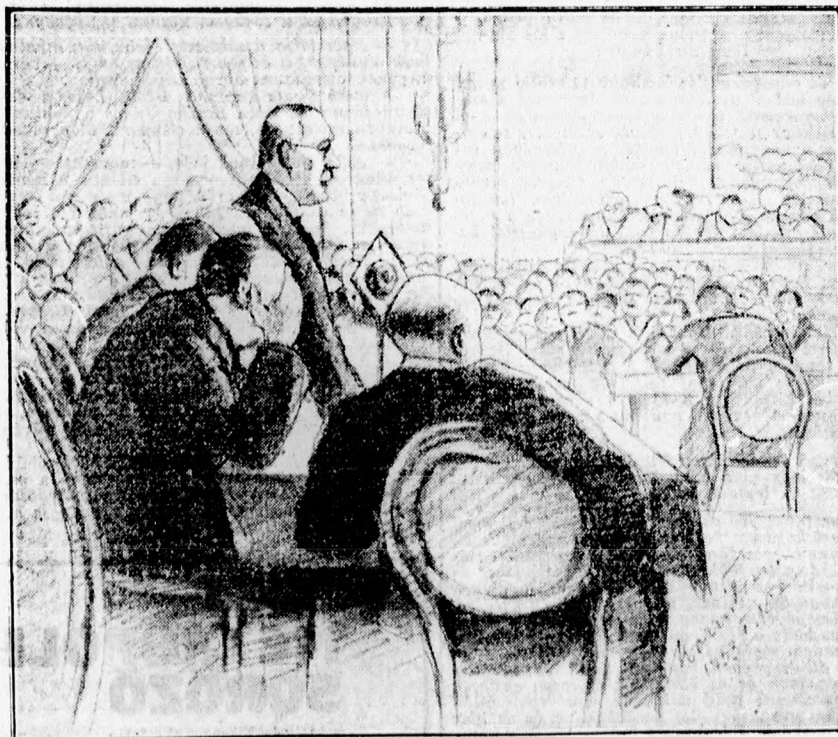
A közüzemek ellen viharos tüntető nagygyűléssel indult elkecsereedett végső rohamra vasárnap az ország egész ipara és kereskedelme

(A Reggel tudóstíjótól.) Az ország kereskedői és iparosai vasárnap délelőtt hatalmas demonstrációt rendeztek a Vigadóban a közüzemek ellen.

Ez a monstre-gyűlés valósággal a polgári társadalom hadüzenetévé nőtt: amelyre fel kell figyelni a kormánynak, megyéknek és városoknak.

Sűrű tömeg feketélt a Vigadó mindkét termében, az üvegfolysók, esztrádok, karzatok is roskadásig megteltek közönséggel és a Vigadó be-

járait és lépcsőfeljárát délelőtt 11 órától kezdve, amikor bent a teremben már hangszórók vitték szét a szónokok beszédeit, még mindig megostromolta a tömeg, amelynek számára már a terem előtt vezető folyosókon sem jutott talpalatnyi hely. A nagyterem elnöki emelvényén az összes ipartestületek és kereskedelmi képviseltek vezetői foglaltak helyet és ott voltak Lázár Miklós, Tauffer Gábor, Fábán Béla, Vázsonyi János, Gal Jenő országgyűlési képviselők is. Amikor Eber Antal bejelenti, hogy

Az iparosok és kereskedők vasárnapi monstre-gyűlése a Vigadóban.

Eber Antal: a beszállított bevételre háromszor annyi, mint a háború előtt; nyeresége azonban 20% helyett csak fél százalék...

(Korniker rajza A Reggel számára.)

Ott voltam a vasárnapi vigadói nagygyűlésen, ahol tényleg jelen volt a főváros egész kereskedő- és iparostársadalma. Ilyen hatalmas seregszemlét eddig Budapesten csak a szociáldemokraták tudtak kiállítani és így már azért is fellekkelt a Vigadó tülksűfölt nagyterme, mert ez a napjainkban oly szokatlán kép azzal a reménységgel töltött el, hogy a polgári függetlenség, önzert és együttérzés ösztönei még nem sorvadtak el a kopott, kifordított kabátok alatt. Úgy hatott rám ez a sokszerepű fegyverezett és elhatározott adófizető polgár, mint egy népfelkelő-hadsereg, amelyet elvesztett hadjárat után retablizáltak és megújult harci kedvvel új döntő rohamra vezettek. A magángazdálkodás tanok módjára legázoló közüzemek elleni mozgalom legalább is fél évtizede folyik körömfeketényi eredmény nélkül. Németországban és Angliában a polgárság végmérvülésének félelmetes hatása alatt sorra lebontják mindazokat az állami, községi és megyei közüzemeket, amelyek nem elsőrendű speciális közszükségletet szolgálnak. Csak Budapest megíngáhatatlan fellegvára a szocialista gazdálkodásnak. Bécsben megértjük Seitzék utolsó lehellétküg való ragaskodását az ipar és kereskedelem szocializálásának rögeszméjéhez. Ott a II. internacionálé szellemében kormányoznak a városházán. Nálunk azonban a keresztény, nemzeti és polgári irányzat dik-tál. Itt Wolfféknak az üzemek iránti szerelme fából vaskarika, a tűz és víz viszonya, nem is természetes vonzalomnak, hanem már-már nemi aberrációnak tetszik. Erre a természetellenes helyzetre kell visszavezetnem az egyébként jószándékú és nagyjából becsületes önkormányzat vesztett hírét, hogy a nagyközönség — mondjuk ki nyíltan — úgy érzi, hogy a közgyűlés némely szónokaiából csak úgy kiabál minden közérdekű ügy tárgyalásánál a magánérdek, amelyért a nagytömegek életérdekeivel szemben ügyvédkednek és a társadalom széles rétegeinek gondolatvilágában ezért vert gyökeret az a balhít, hogy fővárosunk közgyűlése és bizottságai és közüzemi részvénytársaságai nem erkölcsei testület, hanem egy szűkkörű közkereseti társaság. Jóláplált hívek és kiéheztetett dolgozók százezrei! — ez a közfelfogás, amellyel annyiszor szálltam szembe társaságban, érdekképviseltekben és gyűléseken. Százszor és százszor indult rohamra és százszor és százszor vezért elalegtisztességesebb, legönzetlenebb, politikamentes mozgalom a közüzemi tábor drótakadályai előtt! Ók nem harcoltak, nem érveltek, nem vitakoztak, csak szavaztak, olyanok voltak, mint az elázott vályog. Útheted, szúrhatod, vágthatod: nem látszik meg rajtuk semmi nyom. Vissza sem pattan róluk semmi. Nincs bennük sem elevenség, sem rugalmasság, sem termékenység. A közüzemek életműködése annyiból áll: ha megérinted, sár tapad hozzád, mert ügyvitelük, mérlegeik, gesztiojuk tisztátalan, nem bírja el a kritikát. Amíg Eber Antal hideg és higgadt, de ellenállhatatlanul meggyőző érvelését hallgattam, a fejsze és az erdő meséje jutott az eszembe. Az erdő az ország kereskedő- és iparostársadalma, a fejsze a közüzemek. A fejsze hosszú évek óta irtja az erdőt és a fejsze nyelét ennek a boldond erdőnek kivágott fáiból faragják!

A hosszú élet titka!
A hosszú élet titka!
A hosszú élet titka!

Hasznos tudni,

hogy **SCHMIDTHAUER**
Igmándi keserűzive

nemcsak a legjobb természetes haszajtó, de kiöblítési szerepénél fogva gyorsan eltávolítja a káros baktériumokat a szervezetből

elkeseredett közbekiáltások szaktíjék fölébe az elnök beszédét:

— A főpolgármesternek itt van a helye! Ha van bátorsága a tandesban ellenük szavazni, merjen ideidőlni élénk és meghalgtatni panaszaikkal! Végre ismét úrrá lesz a zajon Eber nyugodt hangja:

— Minket az egész közgazdaság egyetemes érdekei hoztak ma össze. Az egész társadalom általános érdeke, hogy a közüzemek, a közgazdasági életnek ezek a beteges kőnévei eltűnjenek a föld színéről. Mi bizonyítja, hogy a közüzemek nagyobb eredménnyel láthatják el a közönség kiszolgálását? Talán az, hogy ezeknek az üzemeknek a vezetői nagyobb szakértelemmel rendelkeznek, mint a magánvállalatok vezetői! A közönség nem ezt látja!

A legnagyobb közüzemek vezetése nem a szakértelem alapján dől el, hanem hogy melyik nyugalmazott polgármesternek vagy tanácsnoknak akarják a nyugalom éveit rózsássá, kellemessé és jövedelmezővé tenni.

— Sógorság-komagság! Elég volt a protekcióból! Hírhedt kortések zsebelnek! Tiszta levegőt akarunk! — harsognak a közbekiáltások az elnök minden mondata után. A terem egyik sarkában egy természetes úr a Baross Szövetség elnökének állásponjtját védi, mire parázs botnyár támad. Egy rendőrfelügyelő egy rendőr kíséretében keresztülfőrt a tömegben, hogy kivetesse a közbeszólót. Eber ezután így folytatja beszédét.

— Budapest egymillió polgára közül senki sem jött volna arra a gondolatra, hogy a főváros legnagyobb vállalatának, a Beszkrtnak vezetésére ki- zárólag szakértelménél forva először Rényi, majd Folkusházy alpolgármester a legalkalmasabb. Ki jött volna arra a gondolatra, hogy az autobusz-üzemet senki sem vezetheti jobban, mint a főváros egy nyugalmazott tanácsnokát? Kinek a kívánsága lehetett, hogy a gázgyár rövid múltjában már két főpolgármestert mutathat fel? A hatóságok üzemek vezetői állásainak betöltésénél nem a szakértelemnek van döntő szava, hanem csak egynek, — és ez adja meg a közüzemek megtérhetetlen hatalmát:

a köztisztviselői állás nálunk az az ugrodieszka, amely a jóljédelmező közgazdasági pozícióba vezet.

A BSzKRT-nak tizenhat igazgatósági tagja van, közülük nyolc végrehajtóbizottsági tag. Ennek a végrehajtóbizottságnak a tagjai a különböző kedvezményekben kívül fejenként évi 15.000 pengőt kapnak, a két alelnök pedig még fejenként évi 7200 pengővel többlet, kárpótlást azért a nagy teherért, amellyel az alelnökök jár. A BSzKRT alelnökei, ahol az igazgatóságnak semmi dolga sincs, mert ezek csak keretvállalatok, amelyeket a BSzKRT kezel, az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai együtt körülbelül 100.000 pengővel szerepelnek az évi költségvetésben. Ha továbbmegyünk, azt látjuk, hogy a Vásárpénztár 1931. évi mérlege 1.312.000 pengő veszteséggel zárult, és ugyanebben az évben az igazgatóság tagok 125.000 pengőt, tehát a veszteségek körülbelül 10 százalékat vették fel tantiém fejében, amelyet a főváros háztartásának kellett átvállalnia.

Eber Antal ezután a főváros számszékének azt a jelentését ismerteti, amely a Községi Élelmiszer-üzem vezérigazgatójáról állapítja meg, hogy szerződés szerint csak fizetés, lakbér és jutalék jár neki, ezzel szemben azonban üzemi pótlékok, karácsonyi sejtély és mérlegjutalmat is kap és a szerződés kifejezett rendelkezéseivel ellentétben az üzem fizeti évek óta a vezérigazgató összes adóit, sőt az 1930. évi küllőadóit is, ami a törvény szerint még abban az esetben is az alkalmazottat terheli, ha egyébként az adókat a munkaadó tartozna viselni.

A vezérigazgató összjévedelme ennek folytán 29.000 pengő helyett több, mint 38.000 pengőt tett ki.

A községi nyomda ügyében szintén a főváros számszéké állapította meg, hogy évszázlati jutalom a házinyomda ügyeit intéző polgármesteri ügyosztály személyzete is részesül, amit a házinyomda terhére a számszék nem tart megengedhetőnek. A polgármester erre a megállapításra azt a választ adta, hogy az ügyosztály évszázlati jutalmában az addigi gyakorlat alapján részesül. Senkinek a jövedelme ellen sincs kifogásunk, — folytatja beszédét állandó viharban Eber — de

tiltakozunk az ellen, hogy altruizmusra hivatalomnak azok az urak, akik ugyanolyan javadalmazásokat húznak, mint bármely magánvállalat vezetői.

A Hűskereskedelmi Részvénytársaság 50.000 pengő alaptőke mellett 837.000 pengő veszteséget mutatott ki, a Vinariumnak, a főváros borvállalatának zárómérlege pedig így festett: alaptőke 4000 pengő, veszteség 4000 pengő, reqluescat in pace! A Várászpénztár 1929-ben csak úgy tudta mérlegét lezárni, hogy veszteségeinek fedezésére a főváros saját alapjaitól 3.006.000 pengőt utalt át. Ezután az 1929. évi mérlegben már csak 1.098.000 pengő veszteség maradt, amely 1931-ben 1.312.000 pengőre emelkedett. Hétfőre van kirva a Pedagógiai Filmgyár közgyűlése és ez elé terjesztik a részvénytársaság mérlegét, amelyből az derül ki, hogy

600.000 pengő alaptőkével szemben az 1930. évi veszteség 444.000 pengő, tehát az alap- tőkének körülbelül 73 százaléka volt.

(Felkiáltások: Mit szól ehhez a polgármester? Hol az ügyész? Rendőrl!) A főváros autobuszüzeme másfélmillió pengő veszteséget mutat ki, pedig annak a magánautobusztársaságnak, amely a főváros autobuszüzeme mellett nem a legjobb vonalakat látja el, személykilométerenként alig félszáz pengő költsége van, mint az autobuszüzemnek. Legjellemzőbb és legtragikusabb a BSzKRT pénzügyi eredménye. A BSzKRT 1928. évi bevétele 55 millió pengő volt, háromszor annyit, mint a Budapesti Közúti Vasút háborúelőtti bruttóbevétele, nyeresége azonban csak fél százalék, pedig a közúti vasút tiszta nyeresége a bruttóbevétele 30 százalékát tette ki. Az ország összes iparosait érdeklél az Országos Ruházati Intézet ügye. A miniszter által kiküldött szakértő írja:

»A részvénytársaság siralmas likviditása úgy ezanáltható, hogy a honvédelmi miniszter rendelkezéseire egy másik állami intézet 150.000 pengőért vett át oly anyagokat, amelyek leltári értéke 50-70.000 pengőre tehető, ezáltal állott elő egy 80-100.000 pengőre nem üzemi árnyereség. Ennek kiemelésével körülbelül 100.000 pengőre tehető az 1931. üzleti vesztesége.»

Az Országos Tejszövetkezeti Központ (Zajos felkiáltások: Le vele!) 1930-ra 791.000 pengő, 1931-re pedig 750.000 pengő veszteséget mutat ki. Ezek konkrét számadatok. De konkrét az a köztudomási adat is, hogy

a külföldi borházak léptése során boldog volna az államkincstár, ha 10 millió pengő veszteséggel meg tudná úszni ezt a kis külföldi kirándulást.

A vas- és gépgyárnál is legalább 15 millió pengő veszteség terhelt az államot. Ha ugyanezt a számítást elvégezzük a dohánymonopóliumnál, ahol a termelőnek juttatott összegét évről évre leszállítják, a dohányeműk eladási árát azonban sohasem csökkentik, azt kell megállapítanunk, hogy a mindenkor pénzügyminiszter bizonyára kiváló föltisztulást bízott meg a monopólium igazgatásával, ennek a kiváló föltisztulónak a vezetése alatt azonban évről évről a dohánykészlet hever elalattalanul a rakárakban.

Eber Antal ezután éles szavakkal tiltakozott az ellen, hogy a közüzemeket úgy tüntessék fel, mint a munkásság érdekeit szolgáló szociális intézményeket.

— Hamis beállításokkal, a közvélemény félrevezetésével igyekeztek a közüzemi kérdést ütköz- ponttá tenni a polgárság és a munkásság között. Vajjon az az irtoztos veszteség, amely a közüzemekből kifolyólag a főváros pénztárát és az államkincstárt terheli, nem hat-e nyomásztóan a munkásságra is, vajjon

a közpénzneknek ilyen fölösleges módon való eltékozlása nem a munkanélküliség egyik legmélyebb forrása-e?

(Viharos taps.) Ha az iparral és kereskedelemmel versenyző közüzemeket lebontanák és a megmaradó nagy üzemek vezetését kivennék a pártpolitika és a bürokrácia kezéből, ezzel olyan jövedelmező és megtakarítóhoz jutnának a közüzemek, amelyek évi összegéből az ipari munkanélküliség kérdése- nek túlnyomórészt meg lehetne oldani. En is azt mondom, hogy a közüzemek kérdése nemcsak pénzügyi, hanem szociális kérdés is, de ép a munkásságnak áll érdekében, hogy az állami és közületi veszteségeket ez az állandó kiforrása eltűnjék és olyan alapok nyiljanak meg, amelyekben újból egészséges gazdasági élet kezdődhetne és az ipar és kereskedelem áldozatokat tudjon hozni a munkanélküliség enyhítésére. A polgármester, amikor az üzemi bizottság jelentését a közgyűlés elé terjesztette, bizonyos keserűséggel beszélt azokról, akik az üzemellenes mozgalom megszervezői és hasznélvezői. Nekem eddig az a pozitív hasznom

van a mozgalomból, hogy négy büntelőpért tett folyamatba ellemen a Községi Temetkezési Intézet és ez annál nagyobb haszon, mert e perek tárgyalásán

végre módunkban lesz a független bíróság előtt leszámolni az üzemi politikával.

A közüzemellenes hangulat megszervezői azonban nem mi vagyunk. Laky Dező, a kiváló statisztikus írja, hogy Budapest munkásságának 27 százaléka olyanokból áll, akiknek az apja még önálló iparos volt. A statisztikus állapítja meg, hogy ez minden más komoly jelenség kívül annak a hanyatlásnak egyik mércéje, amely hosszabb idő óta lett az iparosépeség osztályrésze. Ha a polgármester a mozgalom megszervezőit keresi, megtalálhatja őket azok közt a tízezrek közt, akik még ma talán önálló iparosok, de előre láthatják, hogy ha a dolgok így mennek tovább, holnapután már drájkuk is a munkanélküli munkásság sorsa vár. Ezek szervezik az elégedetlenséget és az elégedetlenségnek ez a rettenetes kitörése teljes alkotmányos jöron és békés eszközökkel is hamar ki fogja vinni az igazságot.

Addig nem nyugszunk, amíg a kereskedelemmel és iparral versenyző közüzemek lebontását és a megmaradó üzemeknek a pártpolitika és a bürokrácia föjtogató öléléséből való kiszabadítását ki nem vivjük.

Perceik zúgott a taps és az éljenzés Eber Antal meggyőzőerejű higgadt beszéde után, majd a szónok hosszú sora ismertette a kereskedők és iparosok panaszeit. Koch Gyula, a hentesek ipartestületének elnöke, elmondotta, hogy

az ipartestületekben több évtizede dolgozó iparosok könyörögnek néhány pengő szegélyért,

és nem egy iparos csak saját munkásainak kölcsönéből tudja megfizetni piaci helyepézet. Koch javaslatára a nagygyűlés elhatározta, hogy küldöttség útján hozza a miniszterelnök tudomására a kereskedők és iparosok tovább elviselhetetlen sérelmeit.

Szegő Béla hatásos beszédében megemlíti, hogy a főpolgármester a főváros tanácsában megbuk- tatta szavazatával a közüzemellenes akciót, amire

újból tomboló vihar tört ki.

Az orkányszerű felzúdulásból egyes felkiáltások süvítették ki:

— Húzzuk le a redőnyöket és menjünk Gömbös elé. Mondjuk el a miniszterelnöknek, mi az ország igazi hangulata!

Belopoteczky Kálmán, a fűszerkereskedők szónoka, az ellen tiltakozott, hogy lassanként minden üzlet cégtáblája helyén megjelenjen a közüzemi cimér.

— Nem tudjuk megfizetni az adókat és a házbérlünket! — panaszojza Papp Lajos, az asztalosok szónoka. Most már a eslekvés torerés kell! Ipp- nünk! Lesz még választás Magyarországon és akkor az iparosok és kereskedők tudni fogják a kötelességüket.

Ruzsicska Ede mondatról mondatra újuló zajban ismerteti a pékek sérelmét és a közszégi kenyérgyár gazzdalkodását. Az egész közönség fel- habarodott közbekiáltásokban tör ki, amikor Ruzsicska elmondja, hogy

42 újesti sütőmester ötszázrannyi adót fizet, mint a fővárosi közszégi kenyérgyár.

— Nem látja a miniszterelnök, kik alkalmaz- nak munkásokat és kik fizetik az adót? — kérdezi a pékek delegátusa dörgő tapsviharban. Németh Gyula a szabók, Brdy Lajos a nyom- datulajdonosok, vitéz Bertha János a kektaxisok nevében szólalt fel, majd Gáspár Filop mondott beszédet:

— Abba pusztulunk bele, — mondotta — hogy az állam és a főváros elszívja előlünk a munkát. Sokszor hivatkozunk arra, hogy ma esend és rend van az országban. Erről az az anekdota jut az eszünkbe, hogy a meghódított város polgármestere így üdvözölte a hódító csapatok parancs- noka: »Ezölt volt itt kenyér, most rend van, ezölt volt itt élet és boldogulás, most rend van...»

Laczko Sándor, Bukovány Jenő, Csepreghy Sándor felszólalásán után Dorn István a vidéki ipartestületek nevében állott fel szólásra.

— A miniszterelnök vidékre megy, — mondotta — én pedig a vidék fájdalomát hoztam ide. Az ország dolgozó, adófizető társadalmának hallgatása erőltetett hallgatás és baj lesz, ha az Isten nem ad olyan vezetőt, aki a dolgozó emberek kívánsá- gait meg tudja szivlelni.

Eber Antal, akit a közönség a felszólalások után melegen ünnepelt, azzal zárta be a nagy- gyűlést, hogy az ország iparos- és kereskedőtársá- dalmának kívánságait küldöttség élén fogja a miniszterelnök elé terjeszteni.

Meanyilt a

METROPOLE
SÖRÖZŐ

a szálloda Miksa uccai oldalán
Hírs jó konyha,
fajberek oltson

Zónapörkölt 50 fillér. Menü P 1.40

Gömbös: „Türelmet kérek!”

A miniszterelnök vasárnap Veszprémben Hock Jánosról is beszélt

„Az export szervezésével kapcsolatban kinevezés jelenik meg, aminek személyi részével majd sokat foglalkoznak...”

Veszprém, január 15.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Gömbös Gyula miniszterelnök, Hóman Bálint kultuszminiszter, Sztranyavszky Sándor, az egységes párt elnöke és szűkebb kíséretének néhány tagjával együtt szombaton éjjel Székesfehérvárról a várpalotai határban levő kinostári birtokra ment és Királyszálláson töltötte az éjszakát. Onnan vasárnap reggel indult Hajmáskérén át Veszprémbe, ahol a vármegyeház épülete előtt üdvözölték.

Délben fél 12 órakor a veszprémi színházban megkezdődött a Nemzeti Egység Pártjának zászlóhíntó nagygyűlése, amelyet a 82 esztendőös báró Fiáth Pál felsőházi tag nyitott meg. A színpadon Gömbös mellett foglalt helyet Rott Nándor veszprémi megyéspüspök és vagy 20 egységességi képviselő. Gömbös miniszterelnök több mint egyórás beszédet mondott, amelyben ezeket hangsúlyozta:

— Eddig felszíneseek voltunk életfelfogásunkban, nem a lényegét kerestük, hanem külsőségeken nyargaltunk. Most azonban már sietnünk kell. Nem érünk rá pisznogni, mert

nagy a verseny itt Kelet-Európában:

az újak és a régiak versenye. Az újak be akarják bizonyítani, hogy ők az erősebbek. Nekünk azt kell bebizonyítani, hogy mi, régiak, az időszerű kérdések felismerésében, ezek megszervezésében, a társadalmi tényezők felhasználásában még mindig erősebbek és előbbrevalók vagyunk, mint ők. Azt mondták nekem, hogy lejáratom magam, ha túlsokat mutakozom a közönség előtt. Nem törődöm azsal, hogy mások mit gondolnak és mit mondanak rólam. Ösztönöm súgja, hogy kötelességem eljőni a magyar gépontokra és ha úgy tetszik, vérsvétséget kölni minden magyar társadalmi osztályal.

A miniszterelnök ezután megemlékezett azt, amit székesfehérvári beszédében a benyújtásra váró tíz-tizenkét törvényjavaslatról mondott.

— Egész működésem súlypontját az exportkérdésre fektetem — folytatta.

Ne higye senki, hogy az ipari védővámokat olyan magas szinten, mint ahol ma állnak, fenn lehet tartani.

Ha exportálni akarunk, az érdekellentéteket ki kell egyenlíteni és én ki is fogom azokat egyenlíteni. Ha az ipari és mezőgazdasági érdekek között kell dönteni, én a mezőgazdaságra fogom a súlyt helyezni. A legközelebbi napokban az export szervezésével kapcsolatban kinevezés fog megjelenni, aminek személyi részével majd sokat foglalkoznak, de nem azon van a hangsúly. Nálunk túlsokat írnak személyi kérdésekről. Hosszú hasábként jelentek meg

Hock Jánosról

is. Hock János azért jött haza, hogy a fennálló törvényes szabályok szerint eljárás alá vesse magát. Nekünk nem személyi kérdésekkel kell foglalkozni. Szeretném, ha valaha elvi kérdések miatt buktatnának meg és nem azért, mert kineveztem valakinek a sógorát, vagy nem a sógorát és ezért a másik sógorságl érdeképviseletet haragszik. Vannak akik hivatalsszerűen mérgezik a levegőt. Ha van férfias bátorságuk, álljanak ki és mondják meg, hogy jobb a programjuk és a nemzet többsége inkább őket támogassa. Vannak egyesek, akik halásznai szeretnek a zavarosban, akik izgatni akarják a közvéleményt. Amikor kormányra léptem, voltak, akik azt mondták »Na, egy hónapig Gömbös Gyula! Háromszorosan túltettem rajtuk, mert három hónap óta vagyok már Magyarország miniszterelnöke. Állandóan zavarják ilyen hírekkel a magyar közvéleményt. Amikor ilyesmit hallok, valahogy ököbe szorul a kezem. Ha nem volnék miniszterelnök, talán le is sujtanék a szó legszorosabb értelmében.

A miniszterelnök ezután ismét kereskedelmi kérdésekről szólott:

— Vannak, akik márcól holnapra akarnak meggazdagodni és ahelyett, hogy jó árut is szállítanának, rossz árut szállítanak s nem gondolnak arra, hogy aki rossz árut szállít a külföldi piacnak, az egész nemzetnek árt.

A decentralizált közigazgatásnak vagyok híve, mert nem lehet a központból egyaránt rendeletet készíteni Szabolcsnak, Veszprémnek és Vasnak. Sok egységesebb vidéki gépontot akarunk. Ha racionalizálunk, szükség van nyugdíjtörvényre és tisztviselői pragmatikára az értékes tisztviselő érdekében. Ami a földreformot illeti, három-négy holdas parcellákkal nem lehet biztosítani a magyar ember életét. Egészebbesbb lett volna annak idején a törpebirtokosokat kiigészítő meg-

erősíteni. Van még egy programom, ez nincs a 95 pont között:

türelmet kérek!

A várni tudó türelmes ember mindig diadalmaszkodik a többin. Maradjunk meg hidegen gondolkodó magyaroknak. Azt kezdik rólam híresztelni, hogy nem vagyok erős. Még nem tudják, mert eddig nem mérkőztünk. De a mérkőzés kimenetelét illetően rengeteg önbizalommal rendelkezem.

— Ma azt mondják, minden rendben volna, ha megvolna az általános titkos választójog.

Nem tudom elképzelni, mi az összefüggés a titkos választójog és például a kereskedelmi szerezések között.

Azt is mondják: több demokráciát! Emlékeznünk erre 1918-ból. Ebből a demokráciából nem kérünk. Mikor belétem, egy falusi tanító fiából lehet miniszterelnök, azt hiszem, ez demokrácia. De azért arisztokratikus gondolkodású ember vagyok, mert úgy vélem, hogy az értékek arisztokráciájának uralma fogja csak újjáteremtani Magyarországot. Testvéremnek tekintem mindenkit, aki segít nekem, de még azt is testvéri kézzel simogatom, aki ellenem van. Ha ütnek engem, nem ütök azonnal vissza, talán még a második ütésre sem. Harmadikban azonban nem állok jól magamért, mert aki sportszerűen üzi a támadást, az bennem sportemberre talál. Rohan az idő, nem érünk rá a régi stílus életét élni. Új időköt, új stílust kell élnünk!

Rott Nándor megyéspüspök a nagygyűlés közönsége nevében mondott köszönetet a miniszterelnöknek és felszólította a jelenlevőket, ha jön a harcok ideje, az igaz nemzeti építőmunka köré sorakozzanak. A nagygyűlés aztán kimondotta, hogy megalakítja Veszprém vármegyében a Nemzeti Egység pártját. Délután fel kettőkor Rott Nándor püspök a püspöki Várban látta vendégül Gömbös Gyula miniszterelnököt és kíséretét. A miniszterelnök munkájának támogatásában — mondotta a püspök — a katolikus klerus senki által nem engedi magát felülmúlni. Az egységes nemzeti érzés megteremtésében a miniszterelnök győzni fog! Végül Hóman Bálint kultuszminisztert üdvözölte a megyéspüspök. — Gömbös Gyula miniszterelnök válaszában ezeket hangsúlyozta:

Megszökött alkalmazottai kauciójával a „Papagáj“-mulató tulajdonosa

Gábor Sándor, az érettségizett és autón járó gentleman-főpincér

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapra virradó hajnalon feltűnően vidám és hangos társaság özönlött ki a körüli Papagáj-mulató ajtaján. A posztoló rendőr csodálkozva vette észre, hogy nem nagyúri seicheloké lármáznak a körúton, hanem maguk a Papagáj-mulató alkalmazottai és artistái. Alighogy a vidám társaság elszéledt a téli

hajnalban, zörögve futottak le a mulató vasredőnyei — talán örökre.

A Papagáj-mulató halotti torát iltte a személyzet, miután a tulajdonos, Gábor Sándor megszökött.

Tekintélyes adósságok hátrahagyásával, sze-

Többet nyújt a rádiója dinamikus hangszóróval

Minden készülék teljesítményét fokozza, hangerejét, hang tisztaságát megnöveli az Orion dinamikus hangszóró. A legerősebb hangtöltő a legmélyebb, egész terjedelemben reprodukálja a zenét. Minden készülékhez kapható megfelelő típus, bármely rádiókereskedőnél.

Gyárja: ORION IZZÓLAMPAGYÁR

Orion-dinamikus

uci bácsi pocakján

sok a háj, de amily könnyű volt jó ételken meghízni, oly nehéz most túlsúlyából egy-két kilót leadni.

A fogyókúra

csak akkor hatásos, ha a megfelelő étrendet az izomerő céltudatos igénybevételevel párosítjuk. A tápláléknak nem szabad a szervezetben zsírra válnia.

Túlhízott, testes emberek

rendesen nehézkesek, ellustulnak s nem bírják az élnk testmozgást.

Kitűnő szolgálatot tesz ilyenkor a túlhízott testrészeken hozzáértéssel végzett gyömoszkóles (massage), melynek hatását sokszorosára fokozza és fájdalomcsökkentő hatását tetemesen enyhíti a

Diana sósborszesz

Próbáivég 64 fill., eredeti üveg 1.10 P., középüveg 3.20 P., nagyüveg 6.40 P.

Mindenütt kapható!

mellyetének kaucióival és az artisták ki nem fizetett gázsijával! Ezek után történt, hogy a hajnali órákban a veszítiket érző táncosnők jazzmuzsikások és pincérek nekiesetek az italoknak, mentették a veszett fejsze nyelét, — illetve lenyeltek a megmaradt italkészletet. Gábor Sándor egy Tisza Kálmán téri jómódú vendéglős és háztulajdonos érettségizett fia, tartalékos főhadnagy volt a háborúban, majd bankhivatalnok. Mikor elbocsátották az állásából, a végkielégítésből bárt nyitott, de tönkrement.

Az elegáns bankhivatalnok és tartalékos tiszt főpincér lett a Parisien Grillben.

A jó megjelenésű és jó modorú főpincérnek jól ment a sora, az éjszakai világban különösen nagy respekta volt, mert saját

zöldszínű Fiat-autóján robogott végig a városban az érettségizett »főúr«.

Négy év alatt 25.000 pengőt keresett horra-valókból és az elmúlt nyáron megvette a Papagáj-mulatot régi tulajdonosától. Oláh-Gyúrfás Mihálytól, 50.000 pengő volt a vételár, de Gábor Sándor csak 10.000 pengő készpénzt adott Oláh-Gyúrfásnak, a többivel adása maradt. Átalakította a Papagájt, aztán nekikindult a gyöngö az ékezi szőzomán, csaknem minden tőke nélkül.

Kauciók alkalmazottakat szerződtetett,

hogy ezeknek a pénzzel adjon lendületet az üzletnek: csak a főpincértől 6000 pengő kauciót vett el. Boldog-boldogtalan »kauciók« lett önála: még az öltöztető is. Ezeknek az óvadékok alkalmazottaknak aztán a szokottnál nagyobb fizetést is kellett adnia, ami egyre újabb pénzügyi zátonyok felé sodorta. Elfogytak a kauciók, a bevétel pedig nem nagyon akart gyűlekezni, mert — elfogytak a vendégek is. Szombaton reggel Gábor Sándor

2400 svájci frank kölcsönt át

egy főszebizománystól, aki bízott benne és elhitte neki, hogy délután 5 órakor a svájci frankok

ellenértékét elviszi az Abbazia kávéházba. Gábor nem ment el a randevura és nem ment el este a Papagájba sem, ahol azért táncoltak a táncosnők, rikoltott a szaxofon, bögött a nagydob és csöndesen folydogált — nem a pezsgő, hanem a szerény polgári feltekaké. Hajnaltájt igaztolt futárok rohtakak el

Gábor Sándor különböző lakásaira:

de az »igazgató urat« nem találták sem az Akáfa uca 7. sem a Dohány uca 68. alatti legénylakásán, sem Éhn Marietta, sem Simkó Böske művésznőknél, akik Gábor Sándor igazgató legszűkebb barátai környezetéhez tartoztak. A hírnökök li-hegve érkeztek vissza a Papagájba és jelentették: »baj van, meglögték az igazgatót«. Ezek után a 45 kenyerét és kaucióját veszített alkalmazott

nagy nekikeseredésében megitta a mulató egész italkészletét.

Legalább ennyit vegyenek vissza abból, ami elveszett. Reggelre kitűnt, hogy 70.000 pengő adósság hátrahagyásával fűnt el Gábor Sándor, aki melábul bűsülevelet intézett a Papagáj mulató háztulajdonosához: a Royal Orfeum Rt.-hoz. Ezt írta Arvai igazgatónak: »Mindent feladok! Igyekeztem életemet és becsületemet megmenteni. De

feldúlt idegim most már nem bírjak tovább«.

Kérem önt, távollétemben próbálja rendezni az ügyeket Oláh-Gyúrfással és Paragó doktorral. (Oláh-Gyúrfás a mulató előbbi tulajdonosa — egyik karosult —, Paragó dr. pedig a megszűkített igazgató ügyvédje.) Az alkalmazottak közül néhányan vasárnap

feljelentést tettek Gábor ellen kaució-sikkasztásért.

Megindult a lázas nyomozás, hogy megtudják: hová lett a feldúlt idegrendszerű lokálizgató: hová tűnt el az éji homályban zöldrelakozott Fiat-autója?

Peti kis notesz

1.

A Reggel főszerkesztője az alábbi meghatározásokat kapta Gundel Károlytól:

Budapest, 1938. Jan. 14.

Drága Barátom!

Engedd meg, hogy így szólítsalak, amikor közel egyheti késéssel Hozzad fordulok hálás, köszönő szavammal. Nem mentem magam a késésért, hiszen tudod, mi az okai: A hat napból három a rettegés és reménykedő aggodulás, a másik három a kétsébeesztő gyász és fájdalom!

Két dologgal nem értek egyet, amely meghatározást megírtál leveledben van. Az egyik, hogy ennek a városnak a szíve jégkéreges lenne! Nem az! Ez a szív meleg, nemes és jóságos! Én tudom, mert a magaméval érzem dobogni, remélni, hinni és imádkozni egy héttig — és azóta, azóta pedig a magaméval érzem sírni, sajogni és nagyon-nagyon fájni. A másik, hogy visszautasított minden kitüntetését! Ez is tévedés. A legnagyobb kitüntetését kaptam ezekben a szomorú napokban, amit polgár kaphat. Gyógyító tapasz szívem sajnó sebére: ennek a — nekem szent — városnak a nagy szeretetét, részvétét. Mint a jó Isten kegyelmét, vigaszt fogadtam!

Nem azt köszönöm meg néked, amit és ahogyan rólam írtál, hanem azt az érzést, mely írásodat tollba mondtad.

A mi jó Istenünk áldjon meg érte!

Sokszor ölel szívüdből, szeretettel, szomorú szolgáló Gundel Károly.

Hatszáznál többen jelentkeztek eddig a májusi Nemzetközi Vásárra Ma délelőtt lezárják a helydíjkezdményes jelentkezéseket

A Budapesti Nemzetközi Vásár szabályai szerint a tízszezálkos helydíjkezdmény, melyet a korán jelentkező kiállítók részére biztosítottak mint minden évben, esztől is január 15-ig volt meghirdetve. Tekintettel azonban arra, hogy ez a határnap ezúttal vasárnapra esik, a vásár rendezősége kivételesen még a január 16-án, hétfőn délig jelentkezésként megadja a helydíjkezdményt. A kiállítók olyan tömegesen jelentkeztek a helydíjkezdmény igénybevételére hogy a már előjegyzett standok száma meghaladja a 600-at. Ez az eredmény, mely felhívja az elmúlt évek hasonló időszakának jelentkezési számát, azt mutatja, hogy a vállalatok méltányolják és sietve igénybeveszik azt a propagandát, amelyet a Budapesti Nemzetközi Vásár az üzleti depresszió idejében fokozott mértékben nyújt a kiállítóknak.

2. Szombat este nagy bálózás volt Pesten. A medikusbálon, a Pannónia-szállóbeli tearózaestélyen kívül óriási alárobából volt a Fészekben, amelyet a fiatal képzőművészek rendeztek, de magánházaiknál is sok mulatság volt, így többek között Báthor Istvánánál, ahol szintén alárobából volt. Hiszen, hiszen... mulatna az a szegény Pest, még így is, még szégyenségre-ben is, ha minduntalan el nem vennék a kedvét tőle... (Na, képzelem, a titkos látszatadellenőrök...)

3.

A kitüntetések, valljuk be, meglehetősen értéküket veszítették. A kormányfőtanácsosi címmel úgy járt a kormány, mint azzal a hislevesselel, amelybe túlsok vizet öntenek... Olykor azonban nem is a kitüntetés, hanem a kitüntetés személyiség igazolja a címet és a rangot. A kormányzó vasárnap Hillinger Oszkár-

Az eredeti
Windfix
a tökéletes és megbízható légrétegzáró
ablakok és ajtók részére!
"Windfix" szó a minőség garanciája!
Kérjen dímentesen lementetést és bemutatást!
RÓTH KORNÉL Telefon: 82-5-63
V. Zrínyi u. 1. Graham palota.

nak, a Magyar-Olasz Bank igazgatójának közhasznú, érdemes tevékenysége elismerésül a kormányfőtanácsosi címet adományozta. Hillinger Oszkár eddig mellőlnék mutatkozott arra a népszerűsége, megbecsülése és szeretetre, amely ezt a szeretetremóltó, tehetséges és finom bankembert minden oldalról körülvette. Most méltóságos lett! Hillinger Oszkár viszonyát a nagyközönséggel törvényesítették. Ennyi történt. Gratuláljunk neki!

4.

A villamos áramszolgáltatás drágasága egy táborba hozta össze Budapest legnagyobb áramfogyasztóit: a szállodásokat, vendéglősöket, kávézókat, magángyógyintézeteket, moziakat és színházakat. A legtöbb panasz, hogy a nagyfogyasztók, akik vagyonokat fizetnek ki egy évben az elektromos üzemnek, sokkal drágábban kapják az áramot, mint a magánháztartások. A szervezkedés meglehetősen harcias: ha nem orvosolja nagy sérelmüket az elektromosművek igazgatósága, mozik, szanatóriumok, szállodák kávéházak és vendéglők áramfejlesztő telepet készítenek felszerelni. A mozgalom élén Keszezy Vince, a szállodások és vendéglők ipartestületének, Mészáros Győző, a kávé ipartestület, Pajor Sándor, a magángyógyintézetek szövetségének, Fenyő Sándor, a mozgóképüzemengedélyesek egyesületének, Roboz Imre, a színházgatók szövetségének, Marencich Ottó, a szállodások központi irodájának elnöke és Stein Sándor, a szállodások központi irodájának igazgatója áll.

5.

A »Privátok a dobogón« című multheti cikkünk úgy látszik, hatolt arra a fiatal arisztokrata hölgyre, akiről most azt halljuk, hogy egy népszerű pesti bárban akar fellépni, mint énekesnő s a völégényével fogja kísértetni magát. Megirigyelte a Negresco Darvas Zsuzsi-Malesiner duóját, úgy látszik...

6.

Felix Sallen drámát írt Kóburg Lujza és Mattaschich főhadgy — drámájából: az egyiket huszonnégy óra alatt lefokozták váltohamisítás címén, a másikat becsukták a bolondok házába azon a címen, hogy bolond. A darab főleg azt a rikkító egyszerűséget hangsúlyozza ki, amellyel akkoriban — az 1898-as ferencjózsefi korban — az ilyen és ehhez hasonló ügyeket intézték. Hadbírósg, ítélet, lefokozás, — orvosi bizonyítvány, idegstanatórium; mind'ig órák alatt, kihallgatás nélkül, vizsgálat nélkül szu Befehl: alapon. A darabnak nagy sikere van.

(e. z.)

„ÍTÉL A BALATON” — ÍTÉL A KÖZÖNSÉG

Fejős Pál befejezte második magyar filmjének felvételeit. Az »Itél a Balaton« minden külföldi »beavatkozás« nélkül, 100%-ban magyar tökével, magyar művészekkel készült, öthónapos kemény munkával. A Szerelmes ördög rendezőjének itthon készült filmje kétségtelenül új állomást jelent majd a magyar filmgyártás rögös és sokat kritizált útján. Az »Itél a Balaton« két főszerepét Csontos Gyula és Prager Antal játssza. Különösen Csontos Gyula szereplését várja nagy érdeklődéssel a filmvilág, mert a »Hypolit« óta most vállalt először filmszerpet.

Az »Itél a Balaton« bemutatója alkalmából a Royal Filmszínházak igazgatósága a Reggel útján pályázatot hirdet. A pályázat címe:

»Itél a közönség«,

a részletes pályázati feltételeket a Reggel következő száma közli. Az »Itél a közönség«-pályázat győztese

200 üles balatoni telket kap

Stíofok legszebb helyén, a »helyezettek« között is értékes jutalmakat oszt majd ki a zsűri.

EGÉSZÉVEN AT GYÓGYIT A
PALACE SANATORIUM
IG. FŐORVOS: DR. SZONTAGH M.
Novy Smokovec — Ujtátrafüred

Magas Tátra — 1020 m. a tenger fölött

Rendkívül előnyös
pauszárak

Közelebbi információit
készséggel nyújt az Igaz-
gatóság vagy

Eisner drogéria,
Andrássy út 37

Gróf Hadik János pártonkívüli programmal vállalta a tornai kerület képviselőjelöltségét

**Vasárnap reggeltől délig négyezer választó közül
több mint ezren írták alá Hadik ajánlási íveit**

Tornanádaska, január 15.
(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A Puky
Endre lemondásával megüresedett abaújmegyei
tornai kerületben a kormány tudvalevően
Surgoth Gyula volt törvényeségi tanácsel-
nököt, fővárosi ügyvédet jelölte hivatalosan,
de miután Surgoth megjelenése semmi
visszhangot nem keltett a vidéken, Fáy
Barna főszolgabírórt kérte fel a kormány-
párt a jelöltség vállalására. Tegnap este
Fáy főszolgabíró is visszalépett és ezután
Szalay László abaúj-
megyei földbírókat szólították fel távirat-
ilag a nemzeti egy-
ség pártja hivatalos
jelöltjének. Szalay
László, aki az általános
választásokon a

Gróf Hadik János

felsőtaggyal kerületben báró Perényi Zsigmonddal
szemben mint a független kisgazdapárt szélső el-
lenzéki jelöltje maradt kisebbségben és még nem
is régen a kisgazdapárt szervező gyűlésén elnö-
költ, a jelöltséget elfogadta és vasárnap már sorra
látogatta a huszonkét községből álló kerület kö-
zegeit. A parlament ellenzéki pártjai és pár-
tonkívüli képviselői, továbbá a tornai kerület ve-
zező egyéniségei

gróf Hadik Jánost kérték fel a jelöltségre.

Hadik János azonban az elmúlt héten még kitért
a közbizalom megnyilvánulása előtt, mondván,
hogy ő „a régi stílus embere és csak akkor bontja
ki zászlaját, ha erre a kerület minden rendű és
rangú polgárságának a többsége szólítja fel”.
Szombat este gróf Hadik János Miskolcra érke-
zett a felvidéki gazdasági egyesületek gyűlésére
és itt keresték fel a tornai kerület vezetőibereit:
Bódvasszilas, Egerszög, Hídvégvárdó, Komjádi,
Szin, Perhupa, Szirpétri, Szőlőiget, Szőlőváró,
Tornakápolna, Tornanádaska, Tornaszentánrás
és Tornaszentjakob polgárságának megválasztott
népes küldöttsége, amely egyszerű, elérkeznyült
szavakkal kérte fel, hogy

Hadik János, aki a boldog békeidők par-
lamentjében két cikluson keresztül kép-
viselte már ezt a kerületet, fogadja el a
nép hívását és legyen újra a képviselőjük.

Hadik János három mondattal válaszolt: »El-
fogadom a jelöltséget. Ismernek engem, én is is-
merem magukat. Most már mindnyájan tegyük
meg alkotmányos kötelességünket.« A küldöttség
hajnalban tért vissza a kerületbe és a reggeli
órákban kezdték meg az ajánlási ívek összeírását.

Déli harangszóig a huszonkét községből be-
érkezett jelentések szerint 4001 kálásztó kü-
zül több mint ezren írták alá spontán a
Hadik-párt bizalmi férfainak házában az
ajánlási íveket.

Hadik János pártonkívüli programmal lépett fel
és támogatására már e héten a polgári ellenzék
vezéregyéniségei, több felsőházi tag és gazdasági
és társadalmi életünk számos jelese jelenik meg a
kerületben.

Greta Garbo házassága

Gumpel Miksa stockholmi építészmérnök, Greta Garbo nőlegénye nyilatkozik
A Reggel-nek

Stockholm, január 15.
(A Reggel tudósítójától.) A világsajtót hejarta
az a hír, hogy Greta Garbot, a világhírhír film-
szótárt házassági gondolatok foglalkoztatják és
egy fiatal stockholmi építészmérnök a boldog
nőlegény megállapítottuk, hogy a mult év végén
néhány hetet Greta Garbo Svédországban
töltött, ahol rokonságot látogatta meg, akik több
nyáre mezőgazdasági ipari üzemek alkalmi
zottai és stockholmi kisiparosok. Greta Garbo
stockholmi, mindössze negy napos tartózkodása
idején állandó kísérője volt Gumpel Miksa, a svéd
főváros egyik legtehetségesebb építészmér-
nöke, ismert művész, aki az utóbbi években
túnt fel néhány úttörő, modern építkezésével.
Legnevezetesebb alkotásai egy új amerikai stílusú filmszínház, egy-két modern
Caffee-restaurant és az új középüzművészeti ki-
állítási csarnok. Greta Garbo elutazása után

Gumpel építészmérnök
Greta Garbo jegyese

Gumpel Miksa a nagy művésznőt Berlin-
ben és Londonban is meglátogatta

és köztudomás szerint a legszebb barátja viszony
fejlődött közöttük. A Reggel tudósítójának
alkalma volt Gumpel építészmérnökkel, aki kitűnő
megjelenésű, nyílt tekintetű 36-38 éves fiatal-
ember, erről az európai és a tengerentúli sajtót is

foglalkoztató szerelmi afférről néhány szót váltani.
— Greta Garboval gyermekkorunk óta ismer-
jük egymást — mondta Gumpel elgondolkodva. —
Megtűnt jó pajtások vagyunk még a stockholmi
időkből, amikor

kävéházak művészasztalainál és rokonok
fűtetlen szobáiban álmoloztuk arról,
hogy nevünket szárnyára veszi a világhír.

Greta Garbo ideálja Duse volt, a hasonlíthatatlan
olasz tragika, a bántat nagyasszony, én pedig
egész Stockholmot le akartam rombolni, természetesen,
hogy újra építsem — az én terveim szerint.
Azóta jó néhány év múlt el, ő Amerikába
került, de

minden hónapban hosszú leveleket vál-
tottunk.

Most tényleg szóba került, hogy ez a tiszta, ne-
mes ifjúkori pajtási viszony, vagy rajongó barát-
ság — házassággá nemcsúszjon...

Keresztes-Fischer belügyminiszter pénzügyi szabálytalanságok miatt lelőggesztette az Erzsébet Népakadémia önkormányzatát

(A Reggel tudósítójától.) Fővárosi körökben
most terjedt el a feltűnést keltő hír, hogy

Keresztes-Fischer belügyminiszter az Er-
zsébet Népakadémia ellen vizsgálatot ren-
delt el és ennek tartamára az egyesület
önkormányzatát felfüggesztette.

Az Erzsébet Népakadémia közművelődési célok

A TÖKÉLETES HASHAJTÓ

NAGY ES EICHNER RT.

VI., Vilmos császár út 9

értesítil tisztelt fogyasztóit, hogy főzletével kap-
csolatos éttermelben az eddigi rendszert me-
szintelti és kizárólag elsőrangú virsli-arukat,
valamint hideg felvágottakat, meleg füstölt
húsokat és francia uszonnakkülönlegességeket szol-
gál fel a

borravalrendszer teljes kiküszöbölésével

Mint eddig a jövőben is, vállalja estélyekre és
egyéb ünnepl alkalmakra diszített tálak készi-
tését és szállítását.

szolgálatára alakult, ismeretterjesztő előadásokat
és tanulmányi kirándulásokat sokott rendezni.
Legutóbb

pénzügyi szabálytalanságok gyanuja me-
rült fel

a Népakadémia ellen és a belügyminiszter emiatt
hívta fel a főváros polgármesterét a vizsgálat le-
folytatására. Az egyesület önkormányzatának fel-
függesztése következtében elmaradt a Népakadé-
miának január 10-ére hirdett igazgatósági
ülése is.

A vizsgálat lefolytatásával a főváros részé-
ről Székely Gyula tanácsjegyzőt és Paizs
József fogalmazót bízták meg,

akik már hozzá is fogtak az anyag áttanulmányo-
zásához.

Lázár igazságügy- miniszter:

„Mindenesetre megnyugtató,
hogy a bíróság ilyen rövid
terminust tűzött ki Hock János
ügyének elintézésére”

(A Reggel tudósítójától.) Hock János vasár-
napja nyugodtan telt el a Márkó ucai fogházban.
A foglyok között szombaton este az a hír terjedt
el, hogy a vasárnap szentmisét Hock János tartja
az ügyesség kápolnájában és éppen ezért nagy ér-
deklődéssel vonultak fel reggel 7 órakor az isten-
tisztelőre. Várakozásukban csalódniuk kellett,
mert Hock János néhány perccel fél 8 óra előtt
megjelent ugyan az ügyesség kápolnájában, —
fegyőr kísérete nélkül érkezett — de a padsorok
mellett elhelyezett külön székek foglalt helyet és
a szentmisét szokás szerint az ügyesség fogház-
nak lelkésze mondta.

Hock János ajátanosa hallgatta végig a
szentmisét és a lelkész szentbeszédét,

istentisztelet után is a kápolnában maradt és el-
beszélgetett a lelkésszel. Fogvatartását a legna-
gyobb nyuga ommal vette tudomásul. Rendkívül
sokan jelentkeztek, hogy életvezéséről gondoskod-
nak, kijelentték azonban, hogy ezt csak közeli
hozzátartozóitól fogadják el. Naponta háromszor
szállítanak be számára ételmet. Szombaton még

nagyon sokan akarták meglátogatni, de kí-
vántására csak védőjé engedték be hozzá,

úgy hogy a látogatók vasárnapra már elmarad-
tak. Idejének legnagyobb részét olvasással, ajátos-
kodással tölti. Készül a csütörtöki főtárgyalásra.
Hock János ügyéről megkérdeztük vasárnap délben

Lázár Andor igazságügyminiszter,

aki ezeket mondta A Reggel-nek:

— Bíróság előtt levő ügybe az igazságügymi-
nisztérium nem avatkozik. Mint ahogy nem avat-
koztam be eddig, nem óhajtok ezentúl sem beavat-
kozni. Mindenesetre megnyugtató, hogy a bíróság
ilyen rövid terminust tűzött ki az ügy elintézésére.

Mi van a szücsöknél?

A vásárlóközönség jelentős részét az ú. n. sóvatos
rétog teszi ki, mely szükségletét mindig akkor fejezi,
amikor a szezon derekán túljutott. Külföldön ezek a
vásárlásra ösztökélő hetek — ilyenkor, szezon után —
már mindenütt be vannak vezetve és kivétel nélkül
mindenhol a legnagyobb sikerrel bonyolítottak le. A
budapesti szücsök a sikeres példákon okulva, január
28-ig Leltári Arusitást rendeznek, amikor az selkészt
hölgyeik vásárlási szenvedélyüknek eleret tehetnek.
A szücsök igen olcsón megállapított árakkal igyekeznek
biztosítani a vásár sikerét és a Leltári Hét után min-
den bizonnyal meg fog növekedni a bundát viselő höl-
gyek száma, ami a Vásár nagy sikerét fogja bizonyítani

KALAP-OTTHON

30 éves jubileumi vására

Finom nyúlszörkalapok 12

Rákóczi út 11 a legújabb formákban

Új külföldi kölcsönről és a transzferpénzeknek a kormány által való felhasználásáról tárgyalt Imrédy Genfben

A pénzügyminiszter vasárnap hazautazott

Genf, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A népszövetség pénzügyi bizottsága három napon át foglalkozott a magyar pénzügyi helyzet megvizsgálásával. Igen megbízható, — nem magyar forrásból származó — értesülésünk szerint hosszas vita fejlődött ki bizonyos követelések miatt, amelyeket Imrédy pénzügyminiszter terjesztett a pénzügyi bizottság elé. A pénzügyminiszter — úgy látszik — azt kérte, hogy

a kormány a magyar kötvények külföldi tulajdonosainak zárolt követeléseket, az ügyvezetett transzferpénzeket, amelyeknek összege körülbelül 50—60 millió pengőt tesz ki, felhasználhassa és kincstárjegyekkel helyettesítse.

A pénzügyi bizottság, úgy látszik, nem zárkózott el mereven e kérés elől, csak kielégítő választ kért a kibocsátandó kincstárjegyek fedezetére vonatkozóan. A magyar kormány természetesen hajlandó a szükséges fedezetet nyújtani. A kérdés azon fog múlni, hogy a pénzügyi bizottság elégségesnek és elfogadhatónak találja-e majd a kormány által nyújtandó fedezetet.

Esetleges újabb külföldi hitel tárgyában is folytattak tapogatózások, ezek azonban még nem ítélték konkrét formát.

Imrédy pénzügyminiszter fáradhatatlanul tárgyalt éjjel-nappal, egyrészt a népszövetség szakértőivel, másrészt a pénzügyi bizottság tagjaival és vasárnap melett Jakobb államtitkár kíséretében elutazott Genfből, a következőket mondotta a Reggel tudósítójának:

— A Népszövetség pénzügyi bizottsága szem-

baton késő este fejezte be tárgyalásait Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetéről. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredménye, mint rendezés, ezáltal is jelentésben fog lezárulni, melyet a pénzügyi bizottság a Népszövetség január 23-án összeülő tanácsa elé terjeszt. Mindaddig, míg ez a jelenés napvilágot nem lát, a tárgyalásokra vonatkozólag, amelyek bizalmas jellegűek, a nemzetközi szokásoknak megfelelően, természetesen nem tehetek közlést. A pénzügyi bizottsággal folytatott tárgyalások mellett alkalmam volt megbeszélést folytatni a főtávkárság vezető személyiségeivel. Ezekben a megbeszélésekben igyekeztem képet adni arról, hogy miképpen ítélik meg vezető szakemberek az általános gazdasági helyzet alakulását. Örömmel állapíthatom meg, hogy

a hangulat némileg bizakodóbbá vált.

A gazdasági világerőtekeletet előkészítő bizottságban elhangzott nyilatkozatok, amelyekre annál is inkább fel kell figyelniünk, mert oly férfiak tették a nyilatkozatokat, akik országaik gazdaságpolitikai irányításában is vezető szerepet játszanak. E nyilatkozatok nemcsak megerősítették azt a hajlandóságot, hogy a gazdasági bajokból a kibontakozást a nemzetek együttműködésében keressük, hanem

a célravezető utak és módszerek tekintetében is a nemzetek közöledését mutatták.

Egyáltalában úgy vettem észre, hogy a megértés az egyes különösen sújtott országok — s ezek közé sorozhatók a közép- és keleteurópai államok, így Magyarország is — bajai iránt növekedően van és rokonszenvenvvel kísérik azt a küzdelmet, melyet a gazdasági nehézségek leküzdése irányában folytatunk. Ismétlem, részletesen nem nyilatkozhatom a lefolyt tárgyalásokról, de

általában kedvező benyomásokkal térek haza...

Lippay Imre.

Szabhegyi Szanatórium

Subalpin (430 m) diétás gyógyintézet
Már heti 140.— pengőért
Tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt 5-szöri étkezéssel, vízkúrával, fűtéssel együtt.
A legideálisabb téli üdülőhely

Legalacsonyabb, a maximálisra fogják felemelni és megkísérlik majd a gyárakkal való megegyezést,

hogy a pótdadókbel befolyó összegből több éven keresztül törleszthesse Dombóvár adósságát.

Francia-olasz antantot készít elő Jouvenel

London, január 15.

(A Reggel tudósítójától.) Jouvenel, az új római francia nagykövet a Sunday Referee-nek adott nyilatkozatában hosszasan fejtegeti, hogy francia-angol megegyezés és francia-olasz antant a nehézségeket is áthidalhatná.

»Y«

a)

Ez a cím még Párizsban, a furesábnál furesább címek fővárosában is feltűnne »Az agilis nyúl«, a »Ludláb királynő«, a »Pipázó kutya«, a »Sánta ló«, vagy a »Szeptőlös Marianne« is jó címek, nem mondjuk, de az »Y« se kutya. Vagyis: Ypsilon.

b)

Y: ez egy kávéház címe, amelynek helyisége a Tőzsdapóltában van. Igen, igen, ugyanaz az Ypsilon, amely azelőtt szemben volt s ahonnan a Csákváriak elindultak. Nem a Paulini Béla csákvári parasztszínészei, mert azok Csákvárról indultak el. Hanem a Csákvári-duo, a zongoristák, akik azóta már nem zongoráznak itt.

c)

Helyettük Elise & Paul zongoráznak, két kitűnő fiatal művész, akik közül Elise-t már ismeri a publikum a Newyork-bárból. Ők ketten az Ypsilon Schwarz nővérei, csak az egyik fiú, a másik leány. Szóval...

d)

Égész furesa hely, olyan, mint egy hotelhall. Elöl van egy kis bár, aztán jön egy nagy kávéházi rész s végül egy kis kártyaszoba. Önök még nem látták! Nézzék meg, mert:

e)

Kellemes.

f)

Olcso.

g)

Elegáns.

h)

... S folytathatók így egész — ypsilonig. »Y«

Dombóvár autonómiáját felfüggesztette a belügyminiszter

Dombóvár, január 15.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Szombaton délelőtt belügyminiszteri leirat érkezett Dombóvár nagyközség képviselőtestületéhez, amellyel a belügyminiszter felfüggeszt: Dombóvár autonómiáját és kormánybiztos rendeli ki a nagyközség megingott pénzügyi egyensúlyának helyreállítására. A leirat indoklása szerint

az uccák aszfaltozásával kapcsolatban 550 000 pengő olyan adósság merült fel, amelyet a községi pénztár nemhogy törleszteni nem tud, de még arra sincs elég pénze, hogy a tartozás kamatait fizesse.

Dombóvár hónapokkal ezelőtt engedélyt kapott 3000 négyzetméternyi terület aszfaltozására. A munkát vezető mérnökök tévedése folytán azonban a megengedettnél sokkal nagyobb területet aszfal-

toztak be és ennek a tévedésnek a következtében állott elő a község 550 000 pengős adóssága. Dombóvár képviselőtestülete vegyes érzelmeikkel fogadta a belügyminiszteri leiratot és a mai meggyeülésen dől majd el, hogy

panaszal fordul-e a nagyközség a közigazgatási bírósághoz.

Dombóvárot azt szeretnék, hogy a kinevezendő kormánybiztos lehetőleg megyebeli legyen. A bajokon úgy fognak segíteni, hogy Dombóvár pótdadóját, amely jelenteg az egész környéken a

Jó lámpát

a rostól külseje után nehéz megkülönböztetni. A fogyasztó csak használat közben jön rá, hogy míg a tökéletes lámpa kis áramköltséggel egyenletes, erős fényt ad, addig a silány lámpa nagy áramfogyasztás mellett folytonosan csökkenő fényvel ég.

Az izzólámpa vásárlás tehát bizalom dolga.

Bizalmat csak ismert név kelthet.

A TUNGSRAM NÉV

50 év óta bizalmat nyert.

FELO MATYI KABARÉ

(Erzsébet körút 44. Kiflyú ucca sarok)

MINDEN ESTE NAGY KABARÉ-ÉS VARIÉTÉ-MUSZOR BELÉPŐDÍJ NINCSEN

Mérnökök a Kakasülön

Irtá: Rajniss Ferenc

I.

A magyar sorstragédia személyzete leapadt, a nézőközönsége pedig ijesztően megszapordott. A színpadon élmes kóristák és csepürágók alázatos hajlongásokkal az első sorba sündörögtek s a nézőtöredék a fizető jómódúak mögött a munkából kiesett százezrek éhesen és keserűn nézik a terméketlen politikai mutatványokat.

A munka jogának himnusza kifakult a magyar sügőkönnyvből s a munkások mellett a mérnökök és technikusok ezrei is kihullottak az alkotók sorából.

Bölygi Farkas, Vásárhelyi Pál, Eötvös Lóránt és Lechner Ödön teremő munkát vezérlő serege, a színpadon a háttérbe, a nézőtöredék a kakasülőre szorult.

Valamikor a felső műveltségű magyar műszaki értelmiség büszkesége volt az országnak. Mi alapítottuk Európában az első főiskolai rangú mérnöki intézetet, tőlünk tanultak a franciák a laboratóriumi oktatást s a magyar műegyetem megelőzte Németországot a technikai és közgazdasági tudományok összekapcsolásában... A technikai világhódítás első indulásának sok évtizedes üteméből fejlődött ki az újkor szellemi és anyagi javaival megismodott Magyarország. A vizsbábelyzások, ármentesítések, a csatornák, rakpartok, városok, utak, vasutak, ipartelepek és gyárak létesítésének magyar hőskora legyőzte a tehetetlenség lusta törvényét s az egymást követő mérnöki nemzedékek friss erőt, számító értelmet és technikai gondolkodást erjesztettek a nemzetbe.

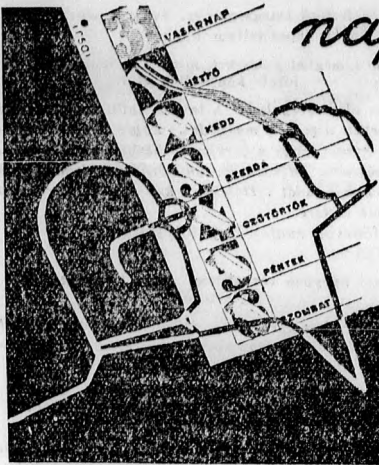
Hová lett ez a szellem?

Miért szorult szemmel láthatóan a háttérbe a mérnöki társadalom kulturális befolyása? Az általános szegénység az oka — mondják —, de a műszaki értelmiség elszegényedése és szellemi térszűzése, már a bőséges esztendőkből megindult.

A magyar közélet évtizedek óta a kontárság művészetében leli igaz örömét s ebben a hányveti, kegyenrendszeres, bokaverdeső, szavaló és ügyeskedő világban elkerülhetetlen volt a logikára és munkára berendezett mérnöki elme csatavesztése.

Valami egészen mélyenfekvő lélektani ok, a magyar közgondolkodás rejtett szellemi törése szabaddította fel ezt a cilinderes és sarkantújs szellemi reakciót, amely a szerényen és szívósan dolgozó technikai embertípust megöngítette és a háttérbe szorította.

Ez a felszabadult, ősi szellem földbirtok-reformot és házhelyosztást rendezett, megfelelő mérnöki előkészítés nélkül s pusztított vagyont és egészséget ott, ahol adni akart. Ez a szellem az építési engedélyek felülvizsgálását és kiadását a főjegyzőkre és főszolgabírákra bízta s a bankoknak is megengedte, hogy mint tervező építéskész és vállalkozók, förtelmes lakótelepekkel rondítsák be a természetet. Ez a

naponta új fogkefe...

a hosszabb ideig használt sörtefogkefe könnyen megfertőzheti a száját és ha a kemény sörteszálak a foghúst felsebzik, az foghússorvadást, időelőtti foglazulást és más szájbetegségeket okozhat.

A naponta is kicserélhető higiénikus fogkefe a foghúst nem sértheti fel és azt hatásosan masszirozza. 30 darab Rody fogkefe P 1.60, tehát háromnapenkénti betétcserénél

1 és 1/2 fillér

napi kiadást jelent. 1 db állandó nyél 40 fillér
Minden szaküzletben kapható!

Vezerképvelet: Dr. Moskovics Jenő, Budapesti V. Szabadság tér 16

szellem engedélyezte a Balaton partján a kontárok által csúfságba tervezett villasorokat s a tuberkulotikus vidéki építkezéseket, — évenként 5000 földes szobával. Ez a szellem halmozott hibát hibára, stilustalanságot célszerűtlenségre a városrendezésekben s telerakatta a véletlenül megmaradt tereket sírásra és öngyilkosságra ingerlő szobrokkal.

Ez a szellem uralta a közműveket és épített centrálékat, vásárolt közüzemi bányákat, rendelt külföldi gépeket — a magyar mérnökök egyetemének nyílt és egyenes meghallgatása nélkül. Ez a szellem nem tudta jóváhagyatni éveken át külföldi cégek milliós beruházásait, de gyorsan el tudta tiltani a községeket a magánmérnökök tanácsainak igénybevételétől. Ez a szellem az utolsó tíz évben a kiadott közmunkák tervezésének 75 százalékát szilárdhelyezésű tanárok és köztisztviselő-mérnökök kisdud csoportjának juttatta s cinikusan nézte, hogy a szegény magánmérnökök és a 300 pengő fizetést »élvező« állami főmérnök urak hogy haragszanak egymásra azért a koncert, amit nem ők kaptak...

Ez a szellem képtelen volt az idegenből, — az ócska gépekkel együtt beözönlött mérnökök és technikusok tartózkodási engedélyét a nem-

zetközi illemszabályoknak megfelelő időre korlátozni, — amikor a mi mérnökeinket sorban kirugdosták a viszontérdekelt államokból!

Ez a szellem a munka méltóságáról fuvólázott, munkarohamot vezényelt s hivatalosan nem vette tudomásul, hogy kétezer magyar mérnök csavarog az uccán, éheznek, a népkönyhára jár, kalauz és napszámos lesz s a keserves télettség kimossa belőlük azt a tudást, amit szüleiknek és a magyar államnak 20.000 pengős befektetésével szereztek!

Ezt a csödszágu, tehetetlen szellemet gyökeresen ki kell irtani!

Aki a felelős hatalom birtokában cselekedni, építeni akar, helyezze vissza régi jogába és erősítse meg a magyar mérnökök és technikusok által képviselt műszaki kultúrát!

A tervekért sem kell a szomszédba szaladgálni. Bizonyítani fogjuk, hogy a mérnöki testületek és kongresszusok meglepő egyöntetűséggel, világos tervekkel ostromolták éveken át a kormányzatot s ezek a felretett javaslatok, becsületes, nyílt tárgyalás s a magyar műszaki értelmiség jólállása esetén olyan munkatervet jelentenek, amelyért pénzt, lelket, kitartást és munkát — az egész nemzet szívesen áldoz.

A tizenkét év előtti influenza söpör végig Európán, — de nem kell megijedni tőle!

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnapi esőnd az úr erefele, a Gyáli út környékén. A Szent Iászló-kórház kapuja szigorúan zárva. Az idegent nem látják szívesen a járványkórházban. Most különösen vigyáznak, nehogy avatatlán kiváncsiság farközön be a bástyák mögé, ahol nyolc üres, tisztá terem félcémetes vendégre vár.

Amerika partjairól Anglián keresztül felénk közeledő »angol influenzára«.

Hogy üres termeket, száz meg száz ágyat tartanak böles előrelátással készenlétben az epidémia napjaira, azt gondosan titkozzák a kórházban. Csordás Elemér, a székesfőváros kiváló tisztifőorvosa elhárította az érdeklődést. Szerb Zsigmond egészségügyi főtanácsos, a hírneves belgyógyász köztökenyebb volt.

— Azt mondják: »angol nátha«. Tizenkét évvel »spanyol influenzának« nevezték. Akkor ugyanis Spanyol

Téli
Corwin Vásár
mint
még
soha!

A legmesszebbmenően sikerült Vásár-árainkkal alkalmazkodni az erősen lecsökkent vásárlóképességhez. Ez a magyarázata Vásárunk eddigi nagy sikerének. Folytatásképen új, érdekes ajánlatokkal szolgálunk.

Hétfőtől kezdve: Páratlanul olcsó kötöttárak, pulloverek, férfi-, női- és gyermekkabátok, sweaterek stb.

országból jött, most pedig Amerika felől, Anglián keresztül.

Ugyanaz a járvány söpör végig a kora tavaszi hónapokban Európán, amely tizenkét évvel ezelőtt pusztított.

— Hogyan lehet, — kérdezték — hogy Angliában már most, tél derekán pusztít és nálunk csak kora tavasszal lehet időszerű?

— Angliában tavaszi időjárás volt az elmúlt hetekben, — felelte Szerb főorvos — ezért jutott ki nekik előbb az epidémiából is. Ez a járvány olyanfajta influenzát hoz, amely

tüdőgyulladás és belső vérzésekkel szokott együttjárni.

Nem kell azonban annyira megijedni, mint tizenkét évvel ezelőtt. Az egyéni védekezés ma sokkal eredményesebb, mint annakelőtte, *mosti* tudják: hogyan kell védekezni? Ismerjük az alkoholt, a chinint és a tisztaság védő erejét. A betegségre legjobban a fiatalok — a pubertás időszakában lévők — és az öregek hajlamosak. De — ismétlem —

nem kell megijedni.

Az elmúlt tíz évben minden gazdasági nyomorúság ellenére nagyon megjavult az átlagos emberi életkor. Az emberiség keményebben, szívósabban — intelligensbben harcol a bacillusok ellen.

A fertőzésekkel nagyon sok dolga van Tomor Ernő főorvosnak, a tüdőspecialistának, aki egyébként főtitkára a tüdőbetegségekre szakosodott egyesületének. Ő így informált bennünket:

— Influenza, természetesen van. Most is van, mint minden télen és tavasszal.

Amit eddig tapasztaltunk, az nem rosszindulatú.

Nem annyira a tüdőt támadja meg — inkább a felső légutakat, a fület és a haemorrhéget. A statisztika? A statisztikára nem lehet egészen támaszkodni. Svájcban, — ahol nagyon fejlett a közegészségügy, mégis a

legtöbb a fertőző betegség, mert Svájc a népek országa — magam tapasztaltam, hogy

vörhenymegbetegedéseket, mint a tüszős mandulalobot könyvelték el.

Féltik az idegenforgalmat! A tavaszi influenzától, amely ránk törhet, nem kell megijedni. Egyre kevésbé veszedelmes. Persze, hogy a járványkórban készülnek rá, az természetes. Minden járványkórban legalább az agyak egyharmadát tartalékban kell tartani a várható epidémiák esetére.

A főorvos aztán így folytatta:

— Van itt

sokkal nagyobb veszedelem, amivel érdemesebb foglalkozni.

A tuberkulózis gyermekek jelentékeny része nyitott szobkelljél jár: csonttuberkulózisban szenved. Ezeket ki kell juttatni az iskolából, néha három-négy évre is.

Az iskolások, nevelésük abbamarad, de az uccán és az udvaron együtt játszanak a többi gyerekekkel és terjesztik a ragályt.

Erre senki sem gondol! Eppen ezért hívtunk össze mi, tüdőbetegségekre szakosodott orvosok, február 2-ára egy ankétot, amelyen — *sófort!* — intézkedéseket kérünk. Olyan intézkedéseket, amelyek pénzbe sem kerülnek. A programunk röviden ennyi: tessék a város néhány clemi iskoláját

tűz- és iskolának kivezteni.

Itt tanítsák tovább a szerencsétlen gyermekeket, még pedig orvosi felügyelet alatt. Reggeltől estig legyenek az iskola területén, — lehetőleg szabad ég alatt — táplálják őket, tanítsák, neveljék és kezeljék. Abból a néhány iskolából el lehet osztani a gyermekeket másfelé. Higgyék el,

ez sokkal nagyobb veszedelem, mint az influenza,

amely jön-megy, néhány hétig kóvályog a fejünk felett és az első meleg napon menekül más vidékre. De a tűz, különösen a csonttuberkulózis, itt marad és egész nemzeteket mérgez meg!

Megszökött Kahán József budapesti ügyvéd, akít a zálogjegyzérek hamis útlevelé miatt elő akartak állítani

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a rendőrségre akarták kísérni Kahán József budapesti ügyvédet, akít már több ízben kihallgattak a hamis útleveléssel külföldre szökött két zálogcéduváhiána, Madarász és Verböczi ügyében. A detektívek azonban sehohsem találták az ügyvédet, akinek ismerősei azt mondják, hogy Kahán Jugoszlávia felé vette az útját. Sikertült azonban előállítani és őrizetbe venni

Biró Árpád volt Bethlen téri vendéglőst,

akít Kahán ügyvéd megbízásából azt a két hamis útlevelélet készítette, amelyekkel a zálogcéduváhiázérek elszökhettek. Tudvalevő, hogy az útleveléhamisítás gyanúja miatt őrizetbevevett Schmidt József detektívet, akinek ártatlansága kiderült, már szabadon engedték.

Kahán ügyvéd valószínűleg nemcsak azért szökött meg, mert a hamis útlevelékek miatt folytattak vizsgálatot ellene, hanem egyéb ügyek miatt is.

Hadházy Zsigmond volt debreceni főispán kilépett az egységspártból és nagy gazdalkodótságot vezet a miniszterelnök elé

Debrecen, január 15.

(A Reggel tudósítójától.) Gömbös Gyula miniszterelnök debreceni útjának érdekessége lesz az a kiléptetés, amelyet Hadházy Zsigmond, a Bethlen-kormány debreceni és hajdúvármegyei főispánja vezet a miniszterelnök elé. Hadházy Zsigmond több, mint tíz esztendőn át az egységspárti politika egyik legexponáltabb képviselője volt, a legutóbbi általános választás után távozott

a főispáni székéből és közjegyző lett. Mult vasárnap

gyűlésre hívta össze a debreceni gazdákat és e gyűlésen a kormány gazdasági és főleg pénzügyi politikájával szemben éles bírálat hangzott el.

A gazdák a rájuk nehezedő terhek enyhítése érdekében nemcsak a kíméletlen adóvégrehajtások megszüntetését követelik, de azt várják, hogy bizonyos inflatorikus jellegű intézkedésekkel könnyítse majd a kormány az eladósodott gazdákon. Hadházy Zsigmond volt főispán, aki egyébként debreceni földbirtokos, vállalkozott arra, hogy

az elégedetlen gazdák nagy küldöttségét vezeti Gömbös elé

és hogy a gazdák mozgalmanak irányításában megátalja eddigi politika pártállása, a Nemzeti Egység Pártjából is kilépett.

Baross Gábor lesz a Kivitteli Intézet új igazgatója?

(A Reggel tudósítójától.) Gömbös veszprémi beszédének az a mondata, amelyben bejelentette hogy az exporrtal kapcsolatban legközelebb olyan kinevezés jelenik meg, aminek személyi részét sokak fogják kritizálni, a veszprémi gyűlésen megjelent képviselők körében sok találgatásra adott alkalmat. Tény, hogy a kormány régebbi elhatározásához híven a külkereskedelmi intézetet újjászervezi, egységesíti és új vezetőt állít élére. Beavottak úgy tudják és azt beszéltek, hogy

az a meglepetés, amire Gömbös Gyula miniszterelnök célzott, Baross Gábor, a postatakarékpénztár nyugalmazott vezérigazgatójának kinevezése lesz.

254 emberrel a tengerbe veszett az égő „Szachalin” gőzös

Tokió, január 15.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A tengeren kigyulladt „Szachalin” orosz gőzös fedélzetén 254 ember volt:

200 utas és 54 főnyi legénység.

Valószínű, hogy

minden utasával és egész személyzetével együtt beleveszett a tengerbe.

— Budai Jótékony Bál. Jövő szombaton, január 21-én főnyes jótékony bál lesz a budai Vigadóban: a II. Általános Közjótékonyági Egyesület rendezti József Ferenc kir. herceg és Anna kir. hercegné asszony fővédnökségével. Bálterem: II. Fő uca 3. (Tel. 500-40.)

Úgy eszel és iszol
Patakynál Bécsben,
mint otthon
Wien I, Spiegelgasse 10

Művészeti notesz Magyar-Mannheimer Gusztáv világa

Precíz és töretlen beszámoló ad a 74 éves Magyar-Mannheimer Gusztáv egy leütött világról, amely számára egykor, amikor a haja még fekete volt, élmény volt. Szép világ volt, háborítatlan, Magyar-Mannheimer Gusztáv egész életén át szebbnél-szebb emlékeket fűzött róla eszokorra. Egy ilyen eszokort nyújt át mostani Ernst-beli kiállításán is, úde hajtásaival meg nem lankadó nagy tehetségének és elmulhatatlan művészi frissességének.

*

Kádár Béla bábjátékai

A Magyar-Mannheimer repkényes udvarházából ebbe a színes bábjáték-világba vezet az út... Mindössze egy oldalfal választja el ezt a két világot egymástól, az állott eszind világot attól, ahol minden egymásnak megy és összevesz csőrümpül. A borjú nekimegy az anyjának s valahog egy akt emlőjén dugja ki a fejét, közvetlenül egy nagy szürke macska csodálkozó szemei alatt. Itt megint kezdődik valami, nem fontos, hogy mi, a vice az, hogy be se fejeződik, csak egy másik képen, ahol viszont megint előről kezdődik. Szép színesek ezek a képek, nagyon hasonlítanak egymásra, valahogy úgy hatnak, mintha egy szuszra készültek volna, egy ellenfél hatatlan akarat hatása alatt. A művész elindult és nem tudott megállni. Gyűrűzött egyik képből a másikba, színből színbe, akár a szívárvány.

*

Gulácsy Lajos emlékkiállítás

Tíz évig volt a sárga háza lakója s miután bevonult az örök sötétség országába, voltaképp most kezd igazán élni. Bujdosó képei most ismét előkerülnek, eleven dokumentumaiként annak, hogy még nem zárult le s még sokáig nem zárulhat le a Gulácsy-probléma. Emlékkiállításán a Kompozíció, a Fellázott játékszerek a mai értelmességi expresszionistát reuelálják Gulácsy művészetében oly elevenséggel, hogy valósággal iskolapéldáját szolgáltatja a tíz évvel ezelő dőlő hasonlósági művészi törekvéseknek. Gulácsy művésze most kezd élni, most kezd hatni és most kezd elindulni a nagy úton, amelyen kullogva szegődik nyomába az értékét és helyét megállapító művésztörténelem.

*

Borbereki Kovács Zoltán rémregényei

A festő felült egy szöcskére és onnan d.ktálta le ezeket a képeket. Lekiabáta. A hangja vastag, a gesztusai szélesek. Öklöket mutogat. Nem értjük, miért haragszik. El akarja hitetni velünk, hogy az egész világ voltaképp nem más, mint eselédregény, amelyben a legidillikusabb valami az, ha az uccán egy halandót merő udvariasságból loszárunk. A hideg borzong végig hátunkon és úgy érezzük egy pillanatra, mintha nem is az Ernst-ben lennénk, hanem — Moszkvában. A négykezű férfival nem szeretnénk találkozni álunkban. S a többi P.pás Pistával sem, akik minden sarkától a teremnek ott leskelődnek ránk felkenődően és szoknyátlan.

*

Ruzicskay, Haranglábi Nemes, Weil Erzsébet

Ruzicskay a szó legrosszabb értelmében vett illusztrátor. Rajzai úgy hatnak, mint rendőri riportok. Haranglábi Nemes pasztelljei — üresek. Weil Erzsébet alapos, de száraz. Tudja a mesterséget, de kevés az, amit nyújtani képes vele. (b. J.)

JÁNOS SZANATÓRIUMBAN

I., Városmajor ucca 68 — Telefon: 50-0-37

a régi nívó fentartása mellett
a redukált rapidíjak!
2 ágyas közös szobában --- 10.- P
1 " külön " --- 12.- P-től
10 napos születési átalányárak 165.- P-től

Gárdos Herta

„Stambul” szöveggyűzem
V., Vilmos oszár új 14., az udvarban. Telefon: 814-08.

Kézsel oszomózt magyar perzsaék feltűnő olcsón.
Művészi javítások. Mosás. Vétel-eladás. Bizomány

Szerelem beszélnék

Szerelem Kálmán

Megszédülésomlót fogva
Kubacos és jó időbe,
Szerelemes voltam a nőbe.

1933 I. hó 7-én

Szerelem Kálmán

Parasztfiú. Huszonkét éves. A baranyai mezőkről jött egyenest a pesti irodalomba... Egy-két verset hoztak a lapok, verseket, melyek bodzaillatot illatoztak... Egy költő jelentkezett itt, aki tegnap még a baranyai réten kaszál és most, mialatt ezeket írom, emeletes gépek dübörögnek, hogy a pesti piacra szórják a könyvét...

— Száz pengőt kaptam érte. Nem baj. Tudom, hogy sohase leszek megfizetve.

*

Lódensapkásan állít be, öves sportkabátban. Szőfőrnék vélnéd Nyoma sines már rajta a kaszáló parasztnak.

— Mikor kezdett írni?
— Amikor szerelmes lettem egy lányba. Ötödik elemista voltam. A lányt Arankának hívták.

Nagy, költőiesre nevelt szőke haját hátra simítja.

— Onnan hazulról ellopkodtam az orgonavirágot és odatettem Aranka iskolapadjaiba... a zsoltáros könyvére... Azóta férjhezment. Egy gazdag molnáregény vette el 14 éves korában...

Csendesen nevetgél.
— Azóta három gyereke van. He. Megöregedett. He.

A jobbkeze csuklóján két kék tetovált nagy betű látszik. S. K.

Zavartan mondja:

— Katonakoromban csináltam...

Sok újságíróval lehetett már dolga, mert nem beszél, hanem fogalmaz: cikkbe gondolkozik...

— Tizenhétéves koromig napszámoskodtam, végig egész Baranyán. Akkor katona lettem és 3 és fél évig katonáskodtam. Ekkor kezdtem valójában verset írni...

Int, hogy most valami nagyszerűt fog mondani. Valami érdekeset. Újságbaivalót.

— Egyszer elmentem a pécsi Nemzeti Színházba, ott beléserletem a primadonnába... Majd ezt tessék kidolgozni.

— Mit dolgozzak ki?

— Hát kérem. Bojár Lilynek hívták ezt a színésznőt. Csak tessék kiírni. En irtam neki akkor egy levelet, még pedig akkorát, mint három lepedő és olyan apró betűkkel, mint a gombostű feje...

— Ezt a színésznőt már olvastam magával kapcsolatban valahol...

— Az semmire. Na most! Erre ő is küldött olyan kicsike levelet, mint a fügefalevél...

— Beszéljen a költészetéről...

— Arról beszéllek. Na kérem. Tizenkét sor nagybetű volt ebben a levélben, de az illat, ami belőle a paraszt vörös orromat csavarta!

— Miért vörös?

— Mert mi, baranyai parasztek, vörösek vagyunk. Na kérem. Fél évig nem mertem közeledni hozzá. Mikor elhatároztam, hogy mégis fölkeresem, megtudtam, Kassára szegődött. Akkor fogtam egy kis sváblányt, hogy mellette vigasztalást találjak. Ennek a kis sváblánynak a havi-bérét is elittam, tessék úgy írni, hogy lekadarkoztam a művésznő miatt... De így sem tudtam megvisszatulodni. Ebből a szerelemből kifolyólag 50.000 rossz verset írtam, meg is tudom mutatni, itt van Pesten, lemértem, 18 kiló. Mert kérem. Jó szerelmes verset csak ahhoz tudunk írni, akit nem szerelünk... Aki szerelmes, az akkora ökr, hogy a szarvai barázdát szántanak a porban és nem az ég csillagaiban...

Tőri a fejét.

— Van egy harmadik szerelmem is, ha ép írni akar róla.

— Dehogyan akarok.

— Pedig ennek olyan fekete szemei voltak, hogy amire ránézett, ott két lyukat égetett. Három hónapi ismeretség után leszereltem...

— A lányról?

— A lányról még nem. Na kérem. Hazamentem a falumba. A falumban nem jó szemmel néztek. Butának és félszűznek tartották, amért verseket írok. Meg fogok örülni, mondták.

— Aztán hogy volt?

— A Juchioz még három hónapig jártam, aztán visszavonultam egy szőlőhegyre, ahol az édesapámnak háza van. Szobakonyhás háza. Meg fél hold szőlője. Itt írógódtam először komolyan. 1932. áprilisában útnak vettem magamat Pestre és öt napig éheztem és gyalgóds után bebuktam a Franklin Társulathoz...

Szélesre húzódik a szája.

*

Vastag versfüzetet vesz elő. Kockás noteszlapokon, gondosan megszámozott versek sorakoznak itt, szép piros tintával írt kaligrafiaival. Egyet ide iktatok belőlük:

Orvosilag megállapított tény, hogy a Krónikus (idült) székrekedést a **Binaturin**

a bélműködés természetesen szabályozója
a használati utasítás pontos betartása mellett megszűnteti.

Minden gyógyszerárban 1 doboz ára P 2 90

Kívánság.

Parasztmenyecske legyen az,
Csúcsosmellű, barna,
Aki nékem hét köbméter
Szárú gatyját varrna.
Mint a fényes gránigra
Két szeme úgy járjon,
Térdén gyűrje a sűfnöldit
És búzát kaszáljon!

Bugyogóstól, mindenestől
Háromnegyed mássa,
Fütyülve feje a tejet
A tehéngrázsbn.
Duzzogva irtsa a bolhát
Kender pöndőléstől,
S legyen erős haramia
Pólyás gyerekeből.

*

— Még el szeretném mondani, hogyan elbántam a színésznővel.

— Már megint a színésznő.
— Az. Megtudtam, hogy Pesten van... Fölkerestem. Újra szerelmes lettem bele. Ettől kezdve három héten át minden hajnalban fél 3-kor telefonon felhívtam... Addig-addig, míg egyszer megharagudott. Akkor visszavonultam. Megállj, gondoltam, csinálók én még külön dolgokat, mint te. Ettől kezdve elhatároztam, hogy ravasz és hazug leszek az asszonyokhoz. Fényképekből, amiket azóta kapok, kiállított rendeztem a lakásomban és bemutatam a publikumnak: a házmesternek, a vicnekné és a bejáró felesnek...

Széleseket nevet.

— Leveleket is kaptam tőlük vagy 280-at. Egyik ezt írja: *A verseibe nagyon szerelmes lettem, Ne higgye, hogy ez házassági ajánlat mert olyan szegény vagyok, hogy csak bútorom lenne és ke-lengye.*

Csalfát pillog a szemével, mintha egy lányra pillogna félszemmel. Az már érti, mi ez.

— Erről a lányról kiderült, hogy egy díltartó lány... Csak próbára akart tenni. Találkoztam is már vele, na de én már fölgyökös a nőkkel. Dolgozni akarok.

Készülődik.

— Még csak kettőt akarok mondani. Az egyik, hogy *Petőfit minden idők legnagyobb költőjének tartom.* A másik, hogy *háború lesz.* Még pedig gyorsan. Akkor, aki megmarad, (kevesen fognak megmaradni), annak jó lesz... *A Bojár Lily meg fog maradni, a fekete haját valami lángszóró meg fogja pörkölni és a tömegsirokra ő is visz majd koszorút, amelyek egyikéből kiszűrik majd, hogy: Nem érted haltam meg, Lily...*

Bálint Jenő.

NAGY KATÓ WILLY FRITSCH

ezidei első nagy vigjáték slágere

ÉJJEL ÉN - NAPPAL TE

Premier
csütörtökön

ERICH POMMER — UFA PRODUKCIO
Rendezte: LUDWIG BERGER
Zene: WERNER R. HEYMANN

URÁNIA

Dréhr Imre ügyét február 9-én tárgyalja a vádtanács

(A Reggel tudósítójától.) Dréhr Imre az elmúlt héten jelentette be, hogy kifogást emel az elene kiadott vádirattal szemben. A kifogások 18 vádpontra vonatkoznak és főleg azt kívánják bizonyítani, hogy a Dréhr terhére rótt ügyekben a minisztertanács intézkedett és az elszámolásokat a Legfőbb Allami Számvizsgálóék is elfogadta. Dréhr ügyéről úgy hírtelt, hogy a vádtanácsi tárgyalást csak márciusban fogják megtartani, ezzel szemben

a tárgyalást február 9-ére már ki is tűzte az Ottrubay tanács.

A vádat Baróthy ügyvédségi elnök képviseli és a tárgyalás előreláthatólag napokig tart.

Megkezdődött a legfinomabb külföldi márkás férfindivatárunk

szeszónvégi olcsó árusítása
Puplin-ing ..... P 14.-
Tisztaselyem nyakkendő ..... P 6.50
Pizzamák ..... P 18.-től

MENDE PÁL IV., VÁCI
UCCA 1

HIREK

Öreg pap a priccsen

A Markó uceai fogháznak abban a cellájában, ahol a boldogtalan *Beniczky Odón*, később *Nádossy*, az egykori ország főkapitány járt naposszat fel-alá, most negyedik napja öreg, barázdásarcú római katolikus lelkész ül a priccsen és kora reggeltől este hétig, amikor a fogházban az éjszaka kezdődik, a breviáriumot olvassa. Hock János ez az öreg pap, a volt józsefvárosi és kőbányai plébános, a béke és a háború parlamentjének ellenzéki vezérégyénisége, kitünő író, vonzó és gyújtó erejű egyházi és politikai szónok, a fővárosi polgári társadalomnak évtizedekig körülrajongott ismert népszerű alakja, majd a frontok és lelkek megrendülése és meghasadása idején a forradalmi nemzeti tanács elnöke, a bolsevizmus idején egy dunamenti elhagyott szőlőskert prészázának remetéje,

Hock János a Markó-uceai fogház Koháry-uceai kapujában...

(Amatőrfelvétel a Reggel számára)

a bolsevizmus után földönfutó, bécsi, párizsi, newyorki, poszonyi harmadrangú hotelek padlásszobájának lakója, virágregék és állatmesék költője, egy az élettől távolodó agastyán. Ma cellaszám, akinek a fogvatartását indokoló végzés szerint se lakása, se foglalkozása. Ötvennégy év munkája tehát elmúlt Hock János fölött, egy emberöltő eredményeit, sikereit, könyveit, alkotásait, emlékeit befújta a hó, ami — ha úgy tetszik — már magábanvéve is büntetés, vezeklés, tanulság, az emberi sors változóságának gondolatkezelő példája.

Négy évtized előtt az aranyhajú Hock imakönyveiből merített lelkivigaszt az ország katolikus értelmiségének nagyrésze. Negyedszázad előtt böjti prédikációi a főváros áhitatos eseményei voltak; egy-egy képviselőházi beszéde úgy hatott a közéletre, mint a nyári harmat, fölülítette az elméket és megteremkenyítette a hazafiak gondolat és érzelmevilágát. Tizennégy év előtt pedig a spanyolnáthás, puskaropogásos és száguldó teherautóktól dübörgő magyar világból az ő kezébe tett esküt a fél ország az új alkotmányoságra, amitől János atya a legázolt, megcsúfolt mártírország talpraállítását várta. Tíz egynéhány év nagy idő, különösen e tébolyult években, amelyeknek kortársai vagyunk: a gyűlölet parazsa kihűl, az elfogultság kénköves köde is eloszlik... Az idő, mondotta a legistenfőbb filozófus, olyan, mint a szép halál, elsimítja az arc redőit, az összeszorított ajkakat torz keserűséggel kiengeszteli és fehérségével fényt ad a homlokuknak. Hock János tizennégy évig eszeseltelhetetlen bíróság ítélőszéke előtt állott, mint a Törekvő-tanács, amely csütörtökön tárgyalja ügyét. Ez az irgalmatlan bíróság saját lelkiismerete volt. Önlelkiismeretének ítéletét hajította végre, amikor hazajött. A hetvennégy éves embernek ez az elhatározása már magábanvéve is tiszteletet, részvétet és megértést parancsol meggyőződéses politikai ellenfeleire, személyes ellenségeire, sőt azokra is, akik politikai egzisztenciájukat látják kárdehán, ha az öreg pap beszélni kezd. Minden jel arra vall, hogy a köpönyegforgatók siserahadának nines mitől tartania: Hock János a breviáriumot és nem az emlékiratait forgatja...

Lázár Miklós.

— **Hideg idő, kisebb havazások...** A Meteorológiai Intézethez beérkezett jelentések szerint a *hűgő uralma még változatlanul kiterjedkedik egész Közép-Európára, sőt Franciaország belsejében is sokhelyütt a mínusz 10 fok alatt van a hőmérséklet.* Az Óceán partvidékén a viharok tovább tartanak. A Földközi tengeren és az Adria mellékén is széles csapadékos az idő. Hazánk időjárásában semmi változás. *Az éjeli tükölet most terjedt túl a mínusz 10 fokra. Egy-két helyről kisebb havazást jelentenek.* A hegyekben a hóviszonyok változatlanok. Budapesten 15-én dében a hőmérséklet mínusz 4 Celsius fok. Várható időjárás a következő huszonegy órára: *Hi deap idő, keleti légáramlás, kisebb havazások főként a déli részekben.*

Az Egyesült Államok új elnöke, aki Magyarországon főleg prohibícióellenes agitációja miatt népszerű, Franklin D. Roosevelt, a napokban búcsuzott el Hydeparki lakásán az októl a munkatársaitól, akik éveket, mint New-York állam kormányzójával dolgoztak vele együtt. A Reggel érdekes felvétele azt a jelenetet mutatja be, amikor tikkárnőjétől, Ruth Goldberg kisaszonnytól, atyaisókkal veszbúcsút...

— **Viléki előfizetőink figyelmébe!** A mai napon postai befizetelapost mellékelünk azon előfizetőink lappeldányaihoz, akiknek az előfizetése január 15-én lejárt. Kérjük t. előfizetőinket, hogy a megújítást kellő időben küldjék be, nehogy a lap küldése fűnnakadást szenvedjen. A Reggel új kedvezményes előfizetési ára: Egy óra — 70 fillér, negyedévre 2 P, félévre 4 P, egész évre 8 P.

A REGGEL kiadóhivatala.

— **»Palatinus Jóska«** elfelejtett szobra... Március 2-án lesz száz esztendeje annak, hogy megszületett *József főherceg édesapja*, akit a nép nyelvén egyszerűen *»Palatinus Jóska«* néven hívtak országzszerbe. Az idősebb József főherceg tudvalegően a magyar királyi honvédség első főparancsnoka. Amikor a főherceg 70 éves korában meghalt, Budapest székesfőváros úgy határozott, hogy felállítja a szobrát. 1905 július 5-én szavazta meg a közgyűlés azt a határozatot, amely szerint József főhercegnek közadakozásból felállítandó szobra kedves pihenő helyén, a Margitszigeten fog állni és a főváros húszszer aranykoronával kezdte meg az országos közadakozást. Gyűjtés is indult meg országzszerbe és a szobor megmintázására *Istók János* kapott megbízást Molnár Viktor akkori kultuszállamtiktártól. A szobor gipszmintája el is készült, de azután jött a háború és utána feledésbe merült *»Palatinus Jóska«* szobra...

— **100 civilruhás rendőr razzizált vasárnap az eltűnt Fogarassy tőrőrmester után.** Vasárnap száz civilruhás rendőr szedelt el a városban, hogy smagánrazzizákát tartanak olyan helyeken, ahol a bujkáló Fogarassy rendőrtőrőrmestert sejtik. A három hónapja nyomavészelt rendőrrel még egyre-másra érkeznek jelentések a főkapitányra. A legkülönbözőbb városrészekből jelentkeznek emberek, akik azt állítják, hogy látják Fogarassyt Budapesten. A civilruhás rendőrök nyomozásának éppen az a célja, hogy ezeket az egymásnak ellentmondó tanuallomásokat tisztázzák.

— **Halálozás.** Vasárnap kísérték örök nyugóhelyére a farkasrét temetőben *Platthy Györgyöt*. Ezer-nyi ember jelent meg a végtisztségen, ahol *Borovszék Ferenc* alpolgármester képviselte a város vezetőit, míg a Keresztény Községi Párt tagjainak élén *Wolff Károly*, *Lázár Ferenc* és *Toperczer Alosné* jelentek meg. *Dednárz Róbert* prélatus-plébános végezte az egyházi szertartást díszes segédlettel, majd *Barczy István* búcsuzott a halottól a BESZKART nevében. *Csillery András* a keresztény közéleti párt, *Temple Rész* a nemzeti egység pártja, *Lukácsy Imre* ref. lelkész pedig Dunavecse nevében. A sírnál *Szigethy János* felsőházi tag és *Némethy Géza* tartottak búcsúbeszédet, majd az operaházi énekkar gyászadalának hangja mellett hantolták el a magyar közélet örök nyugovóra tért harcosát. — *Özp. Wassermann Sámuel* szül. *Grünberger Julia* életének 62-ik, öregségének 8-ik esztendejében e hó 9-én hajnalban *Nyíregyházán* elhunyt. A nemeslelkű úrnő kiterjedt rokonságának és széleskörű ismerőseinek nagy részvétel mellett e hó 10-én temették.

— **Vasárnap este kigyulladt egy mozi fényreklámja a körúton.** Vasárnap este az *Erzsébet körút* 8. szám alatti *Palace mozgó* transzparensre kigyulladt a hatalmas lángja nagy riadalmat okozott. A tűzoltóság nagy készültséggel vonult ki, de a dolog már nem akadt megállapították, hogy a tüzet rövidzárlat idézte elő és amikor az áramot kikapcsolták, a tűz elaludt. A kár jelentéktelen.

A VILÁGHÍRNEVET

a daráló védjeggyü valódi Franck pótkávé nem reklámmal, hanem csakis kiváló minőségével szerezte meg.

— **Kijárók offenzívája az előjáróságok ellen.** (Levél a szerkesztőhöz.) Az elmúlt héten négy fővárosi előjáróságban is volt dolgom és valósággal borzadva láttam lényeges és volt törvényhatóságok bizottsági tagok hemzsegését a folyosókon, a hivatalos helyiségekben és a halóságok tárgyalásokon is. A VI., VII., VIII., IX. kerületi előjáróságok fordultam meg, amelyeknek hivatalnokai kara tényleg túl van halmozva munkával. A városzerte dúló és nőttön növe ragályos betegség: a nyomorúság valóságban az esetet emberek szociális közkegyetlenség teszi ezeket az előjárósági épületeket, amelyekben nem tűzők, napoként sokszáz polgár életveszélyét érintő ügyeit intézik el. A déli órákban 80—100 polgár is áll sort az egyes előjárósági ügykörök hivatalosabójának ajtaja előtt, de a verejtékező tisztviselő, kerületi és tisztiorvos, iparhatóság stb. munkáját tisztelettel megzavarja a törvényhatóság bizottság egy-egy többnyire még a városi közlekedésben is névelten tanja, vagy éppen vele találja, aki (gyakran nem is ügyvéd) az illető bizottsági tag urak) *Kliensei életét átör a várakozók során és leglőbbször jogszolgáltatás magánérdekek védelmében felvállalja is handu-bandúzik az előjárósági tisztviselőnek.* Ez az offenzíva általában, mint értesültem, nem a szegény járattal, paragrafusok között vergődő vagy bürokratikus formáságok miatt pörüljárt választott érdekekben folyik, hanem gyakorta olyan rendszert, közegészségügyi stb. ügyek elutasítása, visszavonása céljából, amelyet pedig közérdeknek és az az összesség egészéért, nyugalomát, biztonságát szolgálják. Az előjárótól az előjárósági altszintig mindenki tudja, hogy ezeknek az eljárásoknak több, mint ötven százaléka szemérmellen kárzás, de senki sem mer felszólalni, vagy védekezni ellene. En *A Reggel* útján e helyszínen szerzett tapasztalataimat teljes tisztelettel és bizalommal ajánlom *Sípőz polgármester úr figyelmébe.* (Név, lakás cím, nyugalmazott tábornok.)

— **Vasárnap rödlibalesetek.** A Szilassy út 2 számú ház előtt vasárnap kétben történt rödlibaleset. *Gál Desz* 20 éves szabósegéd t, aki a Hídegkúti út 14. sz. házban lakik, horzsoló sérülésekkel küzdött be a mentők. — Ugyanezen a helyen *hármas rödlibaleset* is történt. A rödlival nekimentek a fának. *Lőrincz Mária* 30 éves varrónő bal-lábszárát törte, *Zemlye Ferenc* 43 éves villanyzerelő szűt sebeket, hasított sebeket szenvedett. *Horváth József* 27 éves asztalossegéd lábát törte, *Mindhárman* még sok súlyos zúzott és horzsoló sebet kaptak.

— **»Szavak helyett tettek!«** — követelték a kizsardapárt képviselői az abonyi naggyűlésen. *Abonyból* jelentik *A Reggel*-nek: A Független Kizsardapárt vasárnap naggyűlést tartott, amelyet *Berg Miksa* báró, kerületi elnök nyitott meg. *Rakovszky Tibor* a társadalmi osztályok összefogásának szükségességéről beszélt. Elezen bírálta a kormány politikáját és *szavak helyett tettek* sürgetett. *Gróf Hunyady Ferenc* a gazdandóságok rendezését követelte. »A miniszterelnök — úgymond — görögötizes ellenzékéről beszélt. A kizsardapárt nem érzi magát találya, sőt ellenkezőleg, úgy látja, ha görögötízről lehet beszélni, annak lángját inkább a miniszterelnök gyújtotta meg. *Kun Béla* a szabadságjogok kiterjesztését és a titkos választójogot sürgette. A gyűlést népes közönség követte, amelyen a szónokok azt követelték, hogy a kormány lépjen végre az ismétlenül és hársányan beígért tettek mezejére.

— **Szívenlőtte magát egy tanító.** *Fördös Zoltán* szőrény református tanító lakásán *szívenlőtte magát és azonnal meghalt.* A boldogtalan tanító búcsúlevelet hagyott hátra, amelyben *»tarthatatlan helyzetével»* indokolja öngyilkosságát.

— **»Szombat«** *Dr. Kenéz-Kurländer Ede* szemléjének VI. évf. 1. sz. megjelent. Főbb cikkek: *Deficitmentes előirányzat*, *Dr. Hlatky Endréről*, *Levél egy grófnőhöz*, *Eppler Sándor jubileuma*, *Külföldös karácsonya*, stb.

Gundel Károly, felesége és gyermekei

nagyon kérnek mindenkit, akik életük e legnehezebb napjaiban velük éreztek, engedjék meg, hogy ezúton fejezhessék ki mélységes haláljukat és köszönetüket a sok imádságért és a meleg részvétért, mely feljűk áradt.

— A szőfiába utazó olasz királynét Sándor király és Mária királyné fogadták Belgrádban. *Belgrádból* jelentik: Az olasz királyné Szőfiába menet vasárnap reggel átutazott Belgrádon. A belgrádi pályaudvar királyi várótermében Sándor király, Mária királyné, Pál királyi herceg és Olga királyi hercegnő fogadta a királynét s vele maradtak a vonat továbbindulásáig. — *Szőfiából* jelentik: Az olasz királyné vasárnap este a Simplon-expresszel ideérkezett. A királynét és kíséretét három különkocsi hozta. A királynét a bátoron Csirli herceg és szárnysegédje, a szőfiai pályaudvaron Borisz király, Eudoxia hercegnő, Musanov miniszterelnök, Malinov képviselőházi elnök, több miniszter és nagy embertömeg várta és nagy lelkesedéssel üdvözölte. A királyné és veje, Borisz király megölték egymást. A fogadás után az uralkodócsalád tagjai az olasz királynéval a királyi palotába hajtottak.

— **Lázadás a Tiszánál.** *(Oláh György regénye 2-ik kiadása.)* Az fró kalandos korrajznak nevezi regényét, pedig *katandorok* korrajzának kellett volna nevezni. A magyar közélet köros elváltozásainak döbbenetes erővel felvázolt rajza ez a regény. A locsúszott, gentryk, a Maklár-Schultz Ába Kálmánok és a felesperedett kis piócák, a Weures Artur-féle kormányfőtanácsosok szövetezése, a földről álmódó, földéhes magyar paraszt ellen. A paraszt földet akar mindenáron. Az összeszövetkezett két típusú úr jó életet és pénzt akar szintén mindenáron. A magyar sors összevéri őket s a kétféle akarat találkozásától nem lehet más, csak lázadás a Tiszánál. Lázadás, megadás és új munka napestig és körmöszakadtáig, amíg a paraszt ezereves szívós akarata legyőzi az úri segítség átkát s új hazát teremt a homokbuckák között. Az egyszerű és szomorúan igaz mese az alkalom felvonultatni korunk küzdő, álmódó magyar típusait, — a református tiszteltest, a magyar szent életét élő kanonokot, a megriadt, finom arisztokratát, a hívő parasztszót, az új életért sóvárgó falusi tanító s a földművelők ösztönös seregét. A tiszai napfény, a fehérlő gulya, a bibic, vöcsök, nádveréb és a vadilbak rikoltozásától felvert ősi magyar föld szeretete s jövőjének szép megálmodása gyúrja egységbe a regény alakjait. Oláh György a mi korunkról ír s a magyar írónak ma ez a legszebb feladata. *Erdemes ezt a könyvet elolvasni.*

— **Tíz nap múlva mutatkozik be a kamarának az új Vajda-kormány.** *Bukarestből* jelentik: A minisztertanács elhatározta, hogy a kamarának január 25-én mutatkozik be a parlament, amelynek holnapután kellett volna összeülnie, január 25-én — nyolc nappal később — ül össze, hogy így időt adjon a kormánynak programnyilatkozata előkészítésére. Az új kormány helyzetét pesszimistákusan ítélik meg, mert megmarad az elntelt egyrészt Vajda miniszterelnök és Titulescu, másrészt pedig Titulescu és Tila államtitkár között. A kormány megalakulásával kapcsolatban meglepetés a kisebbségi államtitkárság felújítása. Az új államtitkár: *Serbán román származású és eddig nem szerepelt a politikában.*

— **Újjalakult a Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége.** Vasárnap újjalakuló közgyűlést tartott a Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége és elnöké választották Szablay Jánost, elnökhelyettesé Tömöröczy Tibort, alelnökké Jacobi Zoltánt, a propaganda bizottság elnöké pedig Szucs Józsefet.

— **80 éves multam, mert „Igmándit” ittam.** Minden héten egyszer, fél pobárral reggel!

— **Széchenyi Báli.** Február 4. Az élt Széchenyi Báli előkésztésén Széchenyi Károly gróf elnök, Zallinszky Antal, Dubovay Jenő, Valkó László és a bábitársaság társadoznak. Akik meghívókra igényt tartanak, forduljanak 33-9-15 telefonszám alatti a háliroda vezetőjéhez.

Óda

Írta: Kosztolányi Dezső

Annyi ábrándtól remegett a lelkem,
Annyi könnyű nő mosolyát imádtam,
Most egy dalt neked, ki az éjék éjén
Vélem aiudtál.

Hítvesem, dajkám, szerető cselédem,
Élettől nehéz, viselés a bűtöl,
Régi álmoktól komoly-ízű, furcsa,
Mint a bor és tej.

Mert az élet a te ízed. Egy vagy
Titkaimmal is, ki tudod a perccet,
Melybe angyal száll le kopott szobámba
S rezzen a hárfám.

Sírva élő és mosolyogva játszó,
Szórnyú szinpadon suhanó színészno,
Mily szerep volt az, hogy a földre rogytunk
És a torokgyík

Fojtogatta már csecsemő fiunkat,
Lázmerő ingott ideges kezünkben
S összeforradtunk, keserű kötéssel,
Egyet akarva.

Jaj, ki zeng rólad? Szemem ím körülnéz,
Kisszerűen jársz a szegény lakásban,
Látlak a konyhán, szomorú szíveddel
Ülni szeliden.

Tűvel, ollóval, kopogó gyűszűvel,
Összeszűrt ujjal, gyermek-inget öltve,
Gombok-gondok közt, mosolyogni némán,
Arra, mi elment.

Arra, ami már sohasem nevet rád
S arra, ami jó, az iszonytatóra,
Amde én, költő, az időre dörgök,
Hogy ne rohanjon

S úgy láttalak itt, a kigyúlt egekben,
Klasszikus szóval, valamint a régi,
Örkődő anyát, szigorú szemöldöddel,
Bús koszorúval.

Aki áldottan megy előre az árnyak
És kigyók között, a gyerek a karján,
Felszegett fővel, hihetetlen úton,
Nagyszerű hittel.

— **Vasárnap hangversenyek.** *Ivögün Máriát,* a magyar származású zenészi kamaranékesnőt vasárnap este tomboló lelkesedéssel ünnepelte a zsűfőlétség telt Vigadó előkelő közönsége. Lágy tavaszi szellő, falevelek sutfogása, virággal áradt szét a teremben, amikor e bájos, gyermekeg tekintetű, esillegő szemű művésznő örökké mosolygó ajkai dalra esendültek fel. Az élet és művészet tőkletes öszehangjából fakadó napugár, felszabadító öröm, természet, amely óriási kultúrává eszilodott: ebben áll *Ivögün Mária egyéni varázsa,* nőies vonzereje. Schubert, Mahler- és Fitzer-dalok szerepeltek műsorán, és sikeréből Dömötör Lajos fuvolaművész és Meller Erik, a kísérő is kivették részüket. — *Ungár Imre* nagyszabású műsört tűzött önálló hangversenyre, amelynek fénypontja Schumann Carnovájának élményű erejű előadása volt. (F. M.)

— **Vasárnap ortodox ritus szerint megkeresztelték a bolgár királyi pár leányát.** *Szónéből* jelentik: Vasárnap ortodox vallás szerint megkeresztelték az újszűt bolgár hercegnőt. Általános meglepetést keltett ez, mert csak az apa, *Boris* király ortodox, az anya, *Giovanna* olasz hercegnő katolikus.

— **Nem útká a szőpázipólosának,** miként lehetnek szépek a fogaink. Csak Diana fogkrém kei borzát, mely tubusoként és filletként kapható.

Sírhat most a potyka úr,
nálánál olcsóbb már a

NYÚL

Január havi akció, naponta érkező szállítmányokból kapható:

1.20—2.- P.-ig

SUGARM A. ELEMÉR vadkereskedőnél, BUDAPEST, IX. kerület, KÖZPONTI VÁSÁRCJARNOK 38-39. SZÁMÚ FÜLKE

Leltári árusítás!
Nagy maradékvásár!

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRAK

Binét és Barna

szövet- és selyemkülönlegességek áruházában

V. Deák Ferenc u. 18.

Estélyi ruhaselymek nagy választékban!

— **Schleicher általános hadkötelezettséget** tervez. Berlinből jelentik: A német harcosok birodalmi szövetsége a német birodalom alapításának 62. évfordulója alkalmából vasárnap délelőn Hinderburg birodalmi elnök és a volt trónörökösök, Mackensen és más katonai előkelőségek jelenlétében a sportpalotában ünnepséget rendezett. Az ünnepségen felszólalt Schleicher kancellár is. Ugyanazt a biztonságot kívánjuk — mondotta — mint minden más ország és hangsúlyozni kívánom, hogy az általános hadkötelezettséget tartom a legfontosabb éleendő célnak. A változott viszonyok változott formákat tesznek szükségessé, első sorban a miliciára gondolok. Legyenek azonban meggyőződve, hogy bármilyen lesz is a német védérfő formája, szelleme ugyanaz lesz, mint a régi hadseregé.

— **Eckhardt Tibor:** A devalváló kérdésel *Eckhardt Tibor,* a Független Kisgazdapárt vezére a Százak Társaságának meghívására »A devalváló kérdése: eimen holnap este 9-ór előadást tart a Gellért-szálló különtermében. Az előadás iránt úgy politikai, mint gazdasági körökben nagy érdeklődés nyilvánul meg, ugyanarra, hogy az előadást követő vitában való részvételt a politikai és gazdasági élet számos vezetőrénsége jelentette be.

— **Vasárnap nagygyűlést tartott Szegeden a Baross-Szövetség.** *Szegedről* jelentik: Vasárnap tartotta zászlómentő közgyűlést a Baross-Szövetség szegedi szervezete. Különvonal vitte a budapesti vendégeket Szegedre. A városban tartott nagygyűlést megjelent *Glattfelder* püspök, *Baranyi* főispán és *Shevy* altábornagy, vegyesdandárparancsnok is. A szegedi szervezet elnöke *Véress Gábor* MAV üzletigazgatót választották. Beszédet *József Ferenc* kir. herceg, *Huszár Aladár* főpolgármester, *Wlorszky János* orsz. elnök, *Bárczy-Bárczen Gábor* és *Véress Gábor* mondottak. *József Ferenc* kir. herceg a gyűlés után megkoszorította *Klebsberg Kunó gróf* sírját, majd készszerteritkes díszében vett részt.

— **Radó Józsefnek** nagy sikere volt vasárnap szerző estjén a Zenekadémián. A komoly operettsikereket látott tehetséges, fiatal zenészerző dalait és szerzeményeit több neves művésznök interpretálta, ezek között *Szabó Lujza* és *Kalmár Pál.*

× **Csehszlovákia enyhíti a behozatali korlátozásokat.** Prágából jelenti *A Reggel* tudósítója: A kormány közgazdasági körökben elterjedt hírek szerint arra készül, hogy a *devizakorlátozásokat csökkentsé.* Eddig a textiliparok gyártásához szükséges nyersanyagok behozatalát tették szabaddá, most egyes mezőgazdasági termények, *papírárú* és *magnezitetérek behozatalának tilalmát fogják megszüntetni.*

— **B. Késmárky Róza:** »A szent rögeszme.« »A szent rögeszme« — ez a címe *B. Késmárky Róza* munkájának és ha nem ismerjük személyesen az írót, akkor is érezünk kell könyvén keresztül, hogy a munkát olyan valaki írta, aki egy szent rögeszmékre szentelte életét: az irodalom hódoló tisztelének. *A csárdát, a gyermeket* a téma és ezt a sokat vitatott, sokat eszelt, de soha meg nem oldott problémát az egész ember és a bátor író hangzón ostromolja. A szent rögeszme egy asszony hősiel küzdelmével idézi élénk liktétt drámáissággal. Az asszonynak nimesen gyermeke, de ő az exaltációig küzd azért, hogy férjének az apaszé boldogságát megszerezze, mert ez az élet legmélyebb értelme.

— **»Hovyan illészkedik be a nő a mai nehéz életbe«** címmel dr. Bródy Ernőné, a Dolgozó Asszonyok Lapja szerkesztője, vitatást rendez esztörtökön fél 7-kor a Prohászka Ottokár u. 4-6. sz. alatt

— **Binetaria** a balműködés természetes szabályozója. Kapható gyógytárakban. Ára: P. 2.00.

NAGY FERENC
mindkét üzletében
Múzeum körút 2. Erzsébet körút 27.
14 napos téli kalapvásár
kezdődött január 14-én, szombaton
5.- pengőtől prima nyap úkalapok
10.- pengőtől prima nyúlzsorokapok
kerülnek előadásra, a létem megszokott jó minőségben.
Minden idény kalapját most olcsón beszerezheti!

Metro Goldwyn Mayer **RADIUS** METRO FILMPALOTA

Utolsó 4 nap!

Heinrich George filmremeke

A SZERELMES ÖRDÖG

Fejős Pál rendezése

Legközelebb jön: **Élve hozzátok ökel haza!**

A TRADER HOVN ES A TARZAN MÉLTO VETÉLYTÁRSA

— Briand tölgyei. Megtörve, megrokkanna, ke-
serű lélekkel hűnyta le szemét az öreg ember, aki
másfél évtizeden keresztül
páratlan ékesszólással képvisel-
te az emberi béke gondol-
latát. Alig néhány hónappal
Briand halála után a Comité
des Forges, a francia hadi-
ipar mindenható vezérkara
egyetlen gesztussal kisépörte
a párizsi és genfi radakciók-
ból azokat, akik a nagy szónok
gondolatait a francia sajtó
hasábjain hirdették. Hagyatéka
nem volt egyéb, mint elröppent szavak és el-
halkuló gondolatok, s míg holt-
tetemét a fekete kocsis breton
szülőföldje felé vitte, a szomszéd
síneken hosszú vonatok szállították
a gépfegyvereket és légi bombákat,
amelyek a Távol Keleten
ártatlan kínai nők és férfiak,
agok és gyermekek ezreinek
életét oltották ki. De a gondolat
erősebb, mint a bomba s az igaz
embri szó magasabb ívelő pályán
repül, mint a gépfegyver golyója.
Briand szelleme nem halt meg,
hivelinek száma e boldogtalan
világban nem fogyatkozik, hanem
gyarapszik, s a tölgyek, amelyeket
elárvult hűvei a párizsi Troca-
déro kertjében emlékező-
lére elültettek, hosszabb élet-
tűek lesznek e földön, mint a
horcos hatalom, amely e gondolatok
diadalának útjában áll. Ma még
kevésen zarándokolnak a Troca-
déro tölgyeihez és a cochereli sírhoz, de ezek
a tölgyek és ez a sár szent szimbólumok
lesznek fiaink és unokáink szemében,
szimbólikus emlékei annak a hősi
harcnak, amelyet egy magányos
emberi lélek a pusztítás és
öldöklés, Góg és Magóg hatalmasságai
ellen egy barbár korban egymagában
vivott.

— Letartóztatták Bécsben a »Neues Lustspielhaus«
két igazgatóját. Bécsből jelenti a Reggel
útdösiója: A »Neues Lustspielhaus«
ellen néhány hét előtt megindult a cseleljárás,
a színház adóssága 65.000 silling,
vagyon egyáltalában nincs. Miután
a hitelezők kaucióikkasztás és család
bukás vádját emelték a színház
vezetősége ellen, a rendőrség
Leden Frigyes és Grünhaus Frigyes
igazgatókat letartóztatta.

— Beszkrí rendkívüli ülése Plathy György
halála alkalmából. A Beszkrí igazgatósága,
a vasúttársulat elnökeinek, Plathy Györgynek
elhunyta alkalmából rendkívüli ülést tartott,
amelyen Bárczy István, a Beszkrí alelnöke
kegyetlen szavakkal méltatta az elhunyt tevékenységét
és marandó érdemeit. Az igazgatóság elhatározta,
hogy a Beszkrí a maga halottjának
tekintet Plathy Györgyöt. A farszokri temetőben
az igazgatóság testületileg részvesz,
valamint a tisztikar és a személyzet
küldöttségel.

HANGVERSENY

- Sauer zongoraesté szerdán. Vigadó 8. Jegyek Bárdnál, Ibusznál. (Szász).
- Chopin-diszhangverseny kedden, Z. 8. a varsói nyerteseikkel: Ungár Imre, Kentner Lajos, Herz Lilly. Hangverseny Zenekar, vezényel Zsolt. Jegyek Bárdnál. (Szász).
- Deutsch Antal—Mazzacurati. Ma rendkívüli filharmoniai hangverseny. (Z. 8.) hatalmas műsorral. Jegyek Koncertnél és 1/8-tól a Zeneakadémia pénztáránál.

— Élve vitték Amerikába a dzsungel vadjait. Egy
végzetlenül érdekes expedíciós filmet játszanak most
szórrel az amerikai mozik. Frank Buck vezető ez az
expedíciót India dzsungeljébe, de ez az expedíciót egy állatot
sem őlt meg, mindet élve fogta el és szállította Amerikába.
Erről a különleges expedícióról készült film »Élve
hozzátok őket hazra«
címmel nemcsak a európai metropolokban
is színtre kerül.

• Nagy Kató és Willy Fritsch első 1933-as
filmje. Csütörtökön kerül színtre az Urániában az
»Ejél én, nappal te«
címjű vígjáték, amelynek két főszerepét Nagy Kató és Willy Fritsch játssza.
A mulatságos filmet Ludwig Berger rendezte,
muzsikáját Werner Heymann, a legjobb német slágerkomponista
szerezte.

— Megjelent a Gazdasági Világ, Kármán Aladár közgazdasági
folyóiratának januári száma Ugron Gábor vezetőcikkével
és változatos, tanulságos tartalommal.

Andrássy uti Színház
„A nemzet özvegye”
és a ragyogó új műsor
100%-OS siker!

Farsang 1933-ban Pesten

(Gasztronómia)

A legtöbb fővárosi vendéglő étlapján szerepel
ezen a vasárnapon a farsangi fánk, de a
pajka, kappan, sőt rántott csirke is, mintha csak
a baromfiak akarnák megvisszátalni a pesti gyom-
rokat mindazokért a kellemességekért, a muszka
kaviárokért, a nevezetesebben összedílt hering-
saladtákért, a ritka halakért, amelyek 1933-ban ter-
mészetszerűleg, talán éppen beszerzési árai miatt,
elmaradtak az ideai farsangi étlapokról. — De pél-
dával tisztá kezege, régi jó hűvünk, honfitársunk
van elegendő az étlapokon, a marhahúskok sem
hagyják magukat, mióta az úgynevezett »bécsi
marhahúskok«
dívatjukat múlták. És itt vannak a januárban
szokásos kolbászok, hurkák, amelyek
valamiképpen mégis csak azért vannak a világon,
hogy az elbűsült gyomrokat foglalkoztassák a
maguk ősi erejével. — Hát nincs kaviár a far-
sangi étlapokon és vasárnap elképzeltésekben,
amelyek az első farsangi vasárnapon meglátogat-
ják a fantáziát, de ezenkívül van jóformán min-
den, amely eszébe juttathatja az embereknek, hogy
farsangi dinom-dánom kezdődött, többet engedhet
meg magának az étvágy, sőt a szomjúság is ki-
tűnő, bőségesen termelt borainkból. — Akármily
borúsán nézegetnénk a dolgokat: farsang első va-
sárnapja meglehetősen élvezettel köszöntött be Buda-
pestre! Szombat este voltak megfelelő bálók, kül-
lönböző összejevetek; az uccák éjfel után is han-
gosak és népesek voltak; a mai nők éppen úgy
tudnak a bál után nevetni, mint akár a háború
előttiek; a fiatal emberek hangjaiban is meghall-
hatjuk régi kedvünket, ha jól figyelmezzünk. —
Vasárnap volt ennivaló bőven a vendéglőkben,
az oprélekos- és tyúk-levesek mellett még káposzta-
leves is kaphattak azok, akik azt szomjazták. —
Meg kell adni ennek a boldogtalan hírű városnak,
hogy a ceremóniák betartását még mindig első-
rangú kötelességének tartja. Megünnepli a far-
sangot 1933-ban, kedvesen és szegényen, de lehető-
leg a maga hivatalos formájában, ahogyan valaha
apdi elrendelték.

Krúdy Gyula

— Harminegy interpellációt terjesztenek elő
jövő szerdán, a képviselőház első éjszakai ülésén.
A képviselőház nemek délelőtti formális ülést tart,
amelynek nincsen más tárgya, mint »a további
teendőkről való intézkedés«. Az ellenzék napirendi
vita során készül szótárni a legégetőbb gazdasági
problémákat, a Ház első érdemleges ülése
azonban jövő kedden lesz, még pedig az új rend-
nek megfelelően délután 5 óráól 9-ig. A szerdai
interpellációk napra vasárnap délig 31 interpellá-
ciót jegyeztek be. Lázár Miklós, a külföldi mag-
yar borházak ügyében interpellál. Fenyő M. ksa
a fázisos forgalmi adó tárgyában. Mojses János
pedig az adóörverések ügyében. Ha az interpellá-
ciókra jövő szerdán este 9 órakor térnek át, ak-
kor az ülés éjfelutániig fog tartani.

— Pesti villatulajdonosok lezárt villáit pesti
betörők fosztogatják a Balaton mellett. A Balaton-
berényi ocsodárség veszedelmes rablóbanda nyo-
mára akadt, amely a Balaton somogyi oldalán már
hetek óta garázdálkodik. Balatonfenyvesen és Ba-
latonbogláron több villát fosztottak ki, köztük Du-
sárdy István kúriai tanácselnök nyaralóját is. A
csendőrség eddig annyit állapított meg, hogy a be-
törők Budapestről jöttek le a Balaton mellé a télen
üresen álló nyaralók fosztogatására. A villatulaj-
donosok is kivétel nélkül mind bujapésiek, akik-
nek legnagyobb része még nem is értesült a betöré-
sekről.

— A Központi Demokrata Körben nem talált sa-
bálytalanságot a belügyminiszter rendeletére lefolytatott
vizsgálat. Ismeretes, hogy a belügyminiszter több fő-
városi kör, köztük a Központi Demokrata Kör ellen is
vizsgálatot indított. A lefolytatott vizsgálat megállapí-
totta, hogy a Demokrata Kör pénz- és vagyonkezelésé-
ben semmiféle szabálytalanság elő nem fordult.

— A képviselőház legújabb tagjának első nyi-
latkozata. A képviselőház legújabb tagja, Serényi
László gróf megvaszói képviselő, közölte vasárnap
a Reggel-el, hogy a törvényhozásban elsősorban
gazdasági kérdésekkel kíván foglalkozni.

— Nagyon szegény vidék képviselője vagyok, —
mondotta — rengeleg itt a nyomorúság, amelyet elemi
csapások is súlyosbítottak, itt tehát sürgős segítség
van szükség. Ami belső politikai álláspontomat illeti,
a kisgazdapártnak vagyok a tagja, minden erőmmel támo-
gatom tehát a pártot és törekvéseit. A kormányval
szemben ellenzéki álláspontot foglalok el, de mi nem
akarunk mindenáron ellenzékieskedni; a kormány ellen
csak olyan intézkedéseimnél foglalunk állást, amelyeket
károsaknak tartunk az országra néve. Mindenben osz-
tom a Független Kisgazdapárt felfogását a közszabad-
ságok terén is. A képviselőház pénteki ülésén már meg-
jelenek és általában élénk részt kívánnak venni a tör-
vényhozás munkájában.

— Négy új ügyészt bíznak meg a valutaügyek
nyomozásával. A valutaforgalmat tiltó rende-
letekbe ütközött minden büncselekményt eddig Kocsis
Miklós ügyészségi alelnök nyomozott és ő is kép-
viselte a vádat a Horváth-tanács előtt. Miután az
egész ország területéről összefutó ügyek nyomo-
zása nagyon sok munkát adott az ügyészségi al-
elröknek, illetékes helyen úgy határoztak, hogy
ezt a nagy munkát négy ügyész között fogják fel-
osztani. Ezáltal a valutaügyek nyomozása lényeg-
esen gyorsabb lesz és a vádlottak ügyében rövid
időn belül fog ítélet elhangzani.

— Házasság. Bródy Kata, Bródy Istvánnak, a
Pesti Színház igazgatójának lánya és I. I. A. Polman (Rot-
terdam) vasárnap Taorminában házasságot kötöttek. —
Schwarz Soma miskolci könyvkereskedő, nyomda-
tulajdonos, törvényhatósági bizottsági tag leányát Sárkát
eljegyezte dr. Gross Sándor hajduböszörményi
orvos. — Goldschmid Eva és Brand László je-
gyesek. (Mindem külön értesítés helyett.)

— Elkoboztak egy politikai könyvet, mert írta —
elmebeteg. Néhány nap előtt Kerecseny János »Gyűlölet
földje«
című könyvét, amely az ellenforradalomról szó-
lott, lefoglalta a vizsgálóbíró és tartalma miatt a szerző
ellen nemzetgyalvázás című emelt vádat az ügyészség.
Ezt a pört szombaton tárgyalta a Schedl-tanács, amely
meghallgatta Bakody és Németh törvényszéki orvos-
szakértők véleményét. Eszerint Kerecseny évek óta ön-
és közzesélyes elmebajban szenved, ezért a könyv meg-
írásakor nem volt beszámítható. Az ügyész a szakértők
véleménye alapján eljettette a vádat és a törvényszék
Kerecseny ellen megszüntette a további eljárást, de egy-
szersmind elrendelte könyvének elkobását.

— T. hölgyinket bizonyára érdekelni fogja a közközel-
Binét és Barna szövet- és selyemkötő gessz k árúháza-
nak néhány napig tárlatára árusítása. Siessenek te-
hát meglátogati Deák Ferenc uca 18. sz. alatt, hol ma ra-
dók is nagy választékban, páratlan olcsón vásárolhatók.

Király Színház

Szombaton, 1933. január 21-én először és minden este 8-kor

KADÉTSZERELEM

Békeffi—Szilágyi—Gyöngy 3 felvonásos revüoperettje

FOSZEREPIK

Pál Erzszi Csontos Gyula Gombaszögi Ella
Szilágyi Marcsa Kabos Gyula Turai Ida
Csikos Rózsi Békássy István Tabódi Klára

A díszleteket tervezte Gyarmaty Miklós Karmester Nagypál Béla Rendezte Szabolcs Ernő A táncokat betanította Gonda László

Jegyek az első 10 előadásra elővételi díj nélkül váltható

Reggeli levél

O, Istenem, zavarba nem jövök, elképzelhetik. Egy reggel, ez a mai, egy ámulatos téli reggel, a ködöknek és borulnak azzal a borulással és ámulattal, a jégesapoknak és zuzmaráknak azzal a pompájával, de minő pompájával, mint egy jéggőz fagyott menyegzői reggel, ahogy Szomorj mondaná Horéb tanár úrnak a Szigeten, a kis lóvasút hajdani mentén haladva, ahol most autobusz rohan, boldogtalanul, csekélység, amint andaloga halgat vele, andalógó fehér királyfi, fehér hatlyú a szigeti forrás taván, fehér, illatos agár, szemérmesen úrnője mellett, amint halad vele, halad a kis lóvasút hajdani mentén...

— Hó, hó, hó, hó!
— Oppardon, oppardon. Kicsit belcéltem magam Szomorjba, ahogy mondaná szokás róla: wagneri muzsikusa a szavaknak és toscanini karmesterrel! Mint a holdkőroszról a háztetőn, úgy hull le a színpadon Szomorj minden, ami földi bilincs vagy kötelek, a szelleme nyileggyesen szárnyal, mint egy gógos sas a kék végtelen felé s hirtelen, amint az ember a nézőtérén ül és hallgatja ezt a színpadon minden egyéb iránt valé és siket titán, ezt a hárfáját pengető Tyrtaiost, — (aki a Habsburgok házi költője lenne, kedvenc, mint Mozart, vagy mint az ifjú Ferenc József Grillparzerje, ha lennének még Habsburgjaink) — amint a szavak lohengrini bódulatából kihámozza hőseit s felmutatja, mint az emberi együttérzés, megértés és haladás fejedelméi bajnokait, majdnem azt mondanám, mint egy színpadi fétist: az előtt el kell műnia gúnynak, székszisznek, ellenszisznek, intrikának, politikának, — hoggye hajlona meg tehát az elfogultatlanság, a tehetség iránti szeretet és a gyöngyírás iránti spontán félelem előtte. Szomorj Dezsőnek

II. József

élmű drámája a költő legszomoribb műve. Nemcsak azért, mert a szavak és képek kokainizmusától olykor eszméletlen Szomorj itt, ebben a darabjában, a jelzőknek és kifejezéseknek, a mondatoknak és mondanivalóknak olyan gikszernekkelit zengésével jelentkezik, hogy ez a stíbus már szinte vízszinten folyékonyvá válik desztilláltságában, de azért is, mert a demokráta Habsburg császárt, mint császárt és embert egyaránt oly keresetlen színtesítésben, valódiságban, közeljékvő kézzelfoghatóságban emeli ki a történelem, a kor és az események vad és buja brokáltengeréből, mint egy szobrot: amelynek idő és viszonytalanság nem érthatott és amely az első mozdulatával, a szemünk láttára, a szó szoros értelmében megtelepedik. Igaz ugyan, hogy ez a II. József császár, akit Törzs Jenő önfeloldozó bravúrral (valamint tudóvesszerű, türelmetlen lángolással) játszik, talán nem azt a József császárt adja, akinek ezt a boldogtalan Habsburgot iskolái és történelmi tanulmányaink alapján elképzeljük. Az eredetiben talán kevesebb volt a gesztusoknak abból a jacobinusi hisztériájából, amely ezt a II. Józsefet állandó transzban tartja úgyszólván: a fizikai mozgékonyosságában nem volt ilyen vibrálóan mai ember talán, talán (Mr. Imperator Rex 1933.) ha szabad azt mondanom: neuraszténia, — de azért elfogadom ezt az egyénien kábító alakítást is, amely úgy cseng, csattog, bug, dobol és fuvall, mint egy jazz-zenekar (a nagy karmester páleájának büntetésében). Kitűnő az előadása a darabnak Tarai érdeméből, aki stílusban egyszerű, hangban — már amennyire a méltatlan statisztéria handicappé mellett ez lehetséges volt — választékos, tisztá és nemes produkciót nyújtott. Kit említsék a császár szemléletétje után? Talán Z. Molnár elsősorban, akinek pergamentarcú Kaváitza, bagoly-huogóságában, görnyedt felelősségérzetében, mintha a kriptából szállna ki elevenen. Vagy Berki Lili tündéri Chancelos grófnőjét, aki mint egy piros pillangó, behimporozza a színpad deszkáit, csapongva és repdesve tehetség fényűzőségében. Utána díszesret érdemel Székely Lujza, aki első komoly és nagy szerepében, Liechtenstein hercegnőben — Jürs-porbaba, aki Liechtensteinnek, a tehetség-telenség, hol érdemrendet, hol marsallbotot kunyordk ki a esztáról, — igazolta. azt a bízalmat, amely nemesak elbájosítja bízott ezúttal feladatát. Nagyon szép volt és igen jó volt. A magyar urak csoportjában Sugár borbőlegette baritonjának volt sikere, az osztrák Hofratokéban Vándory kellemes megjelenésének. Toronyi pópája, minden ellenkező véleménygel szemben, fehér selvem háremhölgy-papucsában, a lomtarból róllára karrierelt piros bársony cappájában, szóval, egész elhanyagolt, áruhízi külsejében, nem tudta érdeklődésünket és elismeré-

sünket e nemes beszédkultúrájú színész antik veretű mondatait iránt felelősségen. S végül az udvarhölgyek szépséges virággirtandjából is kivirított Dán Etelka, boldogan uszkálva szerepcskéjének meleg hullámain. A Magyar Színház joggal remélheti, hogy áldozatkész fáradozását a közönség honorálni fogja.

— Na de mi is.

— Ami sokkal, de sokkal fontosabb, sőt — egyedül fontos... Mehetünk tovább?

— Nademicsodabeszédek. Soron következik?

— Székely Mózes, a »Zátony« című regény szerzője

A térkép

című darabjával a Belvárosi Színházban. Új író, Pest nem ismeri, irrodenta darabban, szóval problematikusnak, tehát egy kicsit halálraszántan: mint ahogy nem is egészen vesélytelen a mai ezer sebből vérző Magyarország egyik oly fájó kérdéséhez, még oly gyöngyöden és romantikus tisztességtől elfogulatlan tollal is hozzányúl, mint ahogyyan azt az Erdélyben élő és álmódó szerző valószínűleg a saját testén, vérén tapasztalt témával teszi. Ez a darab nem kacér melodráma, nem Pestnek szánt katrincés havasi erotikum, nem honfibiaival bélelt lélekmelgőlytáptár, amely alatt szívhasogató fajvesztékléssel fulladoztak már olyan írónk is a színpadon, akik Erdélyt sokasem látták: közelről. Ez a komor írás az igazi írónak azzal a parancsoló tekinetével, de lehetségesével és leghatározottabb drámai erejével is jelentkezik, amely neki máris helyet mutat az új irodalomban, mert ez az első dráma a valószínűségnek azzal a szuggesztivitásával, a komoly átérzésnek és a drámai mondanivalónak bizonyos dübörgésével jelentkezik, amely ellen a füle dugott vatta mitsem használ, — erre az emberre figyelni kell, meg kell hallgatni őt és helyet kell szorítani neki, mielőtt még maga taszít odább mérgezen valakit, hogy helyet foglaljon azok között, akik már előtte beérkeztek. Talán a kiindulópont hamis egyedül: hogy a magyar grófnő a magyarországi kommunál alatti megismert román örnagyhoz hozzáment feleségül s otthagyták érte mindent és mindenkit. De ez is csak a kulisszák mögötti történések az, mert a színpadon már képzeletünk nem eszálkiz benne: az és olyan, akinek és amilyenek egy magyar hölgyet hasonló helyzetben, hasonló kötelességek s hasonló fájdalomak között elképzelhetünk. E kényes helyzete megoldásában nagy segítségére van e színemerkelő közelálló figurának Beregi briliáns alakítása a román örnagy szerepében. A szinte grandseigneuris vonások, amelyek ezt a művelt, úriérvű és úri gondolkodású talpig katonát és talpig urat jellemzik és mit tagadjuk, rokonszenvesse teszik, ennek a nagy-szerű, igenis nagyserű színész érdemének tudom be, aki szívbemerkelő őszinteséggel az ember játssza az uniformisban és imponáló bátor-sággal a katonát — az uniformis nélkül is. A végén talán — az író felet érte — veszt a rokonszemből, amelyet három felvonásán át szerzett: amikor — szinte indokolatlanul — elítéli az asz-szonyt s hogy itéli el! Könyörtelenül, egyáltalán nem azt az impressziót keltve, hogy kötelességének, hivatásának és származásának áldozata. Mint aki hirtelen ráébred, hogy ő elsősorban román és katona és csak aztán ember és hitves. Nem is igaz az életben sem, miért legyen igaz a színpadon? De a siker két orosz-ádrúre között az egyik felét neki osztják ki e sorok. A másik felét Páger Antalnak, aki ezzel az alakításával — a román örnagy magyar grófnő-feleségbe szerel-mes profektus szerében — jogot szerzett ahhoz, hogy igazi művészeink között emlegessék ezatit. A csaltanó nyíltáim tap, amely a lávaforró, de a megadó szenvedés sűrű homuja alá rejtett szerelmi valólamást követi, méltó jutalma volt annak a néhány grandiózus pillanot-nak, amelyet ennek a fiatal színésznek sokáig nem fogunk elfelejteni, akkor sem, ha könnyebb és méltatlanabb szerepben kevesebb érdeműt szer-rez is majd magának. Az előadás általában igen jó: rendezője Herman Richard, a Belvárosi Színház társírgatója, aki mintha egy hosszú és eredményes rendezői mult kellemes rézi ismeret-ségéből, nem az ismeretlenségéből tűnne elénk őszül halántékával, ifjú rendezőként. Jó a drab szereposztása is: Harsányi, Boray, Gárday, Nagy György, a hölgyek között a morbid szerepben oly kezes kis Simon Zsuzsa és a női fő-szerepét játszó Simonyi Mária, aki a főherc-puskával véresre lövöldöző magyar grófnő szerepében annyira a színpad, hogy — csak a színpadé — a valódsághoz, fájdalomunkra, kevesebb köze lehet, mint ahogy ezt a színház hínni szeretné. Ennek a magyar grófnőnek olvannak kel-letné volna lenni mint a földhöz feltörő olajnak, csillogónak és penetránsan magyarnak, ez a ha-

vasok között alacsonyarsarkú Hopkins-cipőket viselő comtesse csak a díszletek, de nem is ezeké, legfeljebb egy mondaine hotel hall di zlet is, amelyben Jack Hylton vezényel és nem puska dörrén, amelyben coctail hoznak és nem hallos tétéleteket. Simonyi Mária megindult igyekvéssel követte az írók, ha helyenként nem érte utól, annak talán az az oka, hogy nem lehet bízottelennül évekre szakítani a színpaddal senkinek, aki vele költött törvényes vagy törvénytelen házasságot. Rezümé: a darabnak e sorok írója komoly pályafutást jósol, mert bízott és értékes irodalom, izgalmas, színes és első percétől az utolsóig le-bizmeselően érdeke...

— Szetreszkel! Hát az

Andrássy úton

mi van?

— Dímom-dánom, hegyen-völgyön lakoda-lom, osztozkodás, pofozkodás, a fejedem egy koppanás, szaladg te is pajtás: de azért az affér már elsimult s már mint sikerkalabát emlegitk hamiskásan mosolyogva a véres »hand-gemengét« Radó színész és László színész kö-zött, amelynek hadijelenségei zúgva szügdülták be a szombatesti Budapestet. Miután a műsor-ban mindkettejük sikerük van, az ügyet a lovagias szabályai szerint mindkét fél részé-ről már befejeztettek is nyilvánították... Egyébként a műsor egyik főpillére Békeffinek hét képből álló házassági revüje, amelynek a legsikerültebb az utolsó képe. Ez a Békeffi egyébként pokoli csillogása a karrierozásnak. Muskotályszagún józti Nagy Endre darabja, a »Tómi, borotválkozz meg«, amelyben Bárony, Dajbukát, a groteszkül inci-finci Kékény (red-i-ria) és Simon Gizi aratnak babérokat. Végül mulattunk a »Nemzet ézegegye« című vídám szomorijátékon is, amelynek főszereplője a ki-tűnő Vasary Pircska, Abonyi, Sugár és a ki-sebbik kis Pethes. C'est tout.

— És mondja, mi van a moziban?

— Két filmre hívom fel a figyelmüket. Az egyik a

Lubitsch film,

amely László Aladár vigjátékából készült. »A becsületes megalatároz-ból. Napokig egyebet sem hallottam, mint hogy ennél a filmmel valami meghatóan finomabban Amerika még nem aján-dkozott Európának. Megnéztem: a film, mint egy Gerald-játék, lehelteszserden lebeg szinte a váson felett, a rendezésnek valami olyan graciózus könnyedséggel és mosolygó vidám-sággal, amely már-már utóéri és helyettesíti az élő színpadot. Nincs benne végre semmi a filmek abból az öntudatlan erőszakosságából, amely filozófiát, melyebb értelmet vagy jelen-tőséget — amelynek a színpadon érthetően segít a hang és az élő fizikum — trükkökkel sik-kaszt el s ennél fogva minden finomabb témát szükségszerűen elbágyusított vagy lefokozott egy könnyebben hozzáférhető záls szintjéhez. Igaz, ez a film talán nem a tiszteletreméltó ma-nikűrös- vagy a szintén tiszteletreméltó kirakat-rendezői guszlus szerint való. Nincs benne hac-cadéz, sem — bocsánat — szembeköpösi. De Lubitsch tudja, hogy a film merre tart s tudja, hogy fog elérkezni! Ő ezzel a filmmel jó darabig továbbéptette a sineket azon az úton, amelyen ez a csodatalomány rágtat s a világ művelt közönségének hádjája és elragadtatása jutal-mazza azt a művészi egyszerűséget és közvet-lenséget, amely egy repülőgépek és kopasz fe-jeken szétfőrs tejfőlés köcsögök nélkül nőről áttűlt hatást elérni. Francis Kay, Miriam Hopkins és Herbert Marshall játsszák a film-három főszerepét. Előbbi az amerikai gúnylúny, napfényzóke, kágyótkarsú baba, esőkölváló. Miriam Hopkins egy későbbi Gloria Swanson-type, nem olyan szoborszerűen szép, de roppant kellemes, elegáns és vibrálóan érzi. Herbert Marshall egy amorozo-Buster Keaton. Jó, nyu-godt, hűvös kívülről, de belülről izzó, mint a ne-hezen felmelegített acél, csupa férfi sex-appeal. És végül is meggyeszer, hogy vele is jellemzik be a dí szeret: Lubitsch. Világáskér.

A másik film:

A kőművök,

amely a Royal Apollóban megy és az első jó kőművök az idős folyamán: tiszta vágó és vi-lágos, bár ez is beleesik néhány pillanatra a kőművök oma miszticizmusába, amely föld-alatti és földöntúli csoportrendszerekkel, lom-bikokkal, vegyítékekkel és álomporokkal dolgozik. De egészben véne jóles, az igazán jól sehol sem neveltségnek, a felvétel pedig egészen reme-ek. Az orchideaszervező álmátog Trude von Molo játssza a főkémmőt, másodpercek kér-dése, hogy Hollywood lassacskán rántja át az óceánon. Végül igazolva vagyok Dolly Hacs-szal, akiről két héttel ezelőtt csúrtam néhány szót, a publikum úgy szereti ezt a Yo-yo kis-asszonyt, mint a cukkerlit...

KÖZGAZDASÁG

Megindul az élet?...

A magyar gazdasági élet levegője megtelt a nyugtalan feszültség villamosságával. Mindenki éri, hogy az *igértéknek és a várakozásnak lélektani határaihoz értünk s hogy a végzetesen kőb-rándító családások elkerülésére, határozott intézkedésekkel kell felkészülni az elfásult gazdasági tényezőket.* A beavatottak bizalmas, de határozottan kijelentésekkel erősítik a feszültséget és a nagybirtok, a nagypár és nagybankok igénybevétele útján belső államköölcsönkövetények gyors kibocsátásának lehetőségével számolnak. A rajongók

fantasztikus pénzügyi álhírekkel,

új pénz bevezetésének, új aranyalap megteremtésének *»jó forrásból«* származó híreivel riasztgatják embertársaikat.

Valami tényleg készül, valami jön, felváltani az egyhüvelyes éretlenséget s ezt a várakozó érzést senki sem tudja leparancsolni a lelkeről. A szakminiszteriumok új gazdasági *sofort-program* összeállításán dolgoznak s a dolgok természetesen logikájára szerint egyre sürgetőbbek kerül előtérbe az *Országos Gazdasági Tanács* felállításának terve. Minden gyors intézkedést lehetetlenné tesz az érdekképviseletekkel való *szükséges érintkezés nehézsége* s a miniszterelnök beszédeiből is kiérlehető, hogy az egyes gazdasági ágazatoknak a tárgyalásokba való intézményes bevonását a kor mány már nem sokáig nélkülözheti. Az adminisztrációs tevékenységekhez szokott miniszteriumok képviselőinek a gazdasági élet fellendítéséhez szükséges új gyakorlati tervek szellemi kimunkálása. Érdekes példája ennek az a tény, hogy

a munkanélküliség elleni küzdelem első szabados tervét is Kornfeld Mórle báró készítette s igen valószínű, hogy ezt a tervet a kormányzat márel is fogadta.

Kornfeld báró az ipar önszervezői készségének felhasználásával *önálló ipari hitelintézetet* akar felállítani, amelynek alapitókáját az iparvállalatok sajtójukból jegyeznek, *ha az állam az új intézetnek a Nemzeti Banknál megfelelő hitelkeretet biztosítana.* Az új ipari hitelintézet megszabadulna a rövidlejáratú kölcsönök terhéből s produktív beruházási munkakalkulációk felkutatásával, megszervezésével és pénzügyi támogatásával megindítaná a sóvárgott termelő munkát.

A német Ankurbelung politikája gyökeret verhetne tehát nálunk is, — ha ezt a tervet az iparvállalatok hatvanmilliósi állami követelése és az állam új kölcsöntervei meg nem buktatják.

A magyar pénzügyi politikában, a hivatalos körök híradása szerint, Imrédy miniszter genfi tár-

gyalásai után, *döntő változásokat várhatunk. Egy külföldi magyar kölesön ügye szóba került ugyan, de sajnós eredménytelül.*

Ugylátszik igaz a hír, hogy Genfben a magyar pénzügyminiszterrel első-sorban a *transzferpénzek* ügyében vártak megnyugtató kijelentéseket s bármennyire sikerült is megnyugtatóni a kedélyeket, az ország nem *elégzik meg a diplomáciai sikerrel.* Az óvatos bank- és pénzügyi politika képtelen a munkát megindítani s a vidéki bankok gyűlésén meglepő eréllyel jelentették ki, hogy

a vidéki pénzintézetek a *»beugyjtási«* hitelek gyors folyósítása nélkül képtelenek a mezőgazdaság rendes tavaszi hitelignyét ellátni.

Ha a mezőgazdaság a tavaszi időben tényleg új hitelválságba kerül, akkor az átszervezett *külföldi intézetnek* — Gömbösnék bármely meghitt bizalmi embere álljon is az élén — *összel kevés munkája lesz. A devizapolitika és a mezőgazdasági érdekek örökös ütközésében végleges rendet kell teremteni!* A miniszterelnök vasárnapi vesprémi beszédeiben az *átdatlan devizapolitikában sürgős intézkedéseket* ígért s azt reméljük, hogy ezek az intézkedések tényleg egy átfogó, az egész nemzeti termelés érdekeitől vezetett *pénzügyi politika szerves tartozékai* lesznek.

Ha igaz, hogy a *hortörvényjavaslat* rövidesen a parlament elé kerül, megvédeni nem 200 000, — amint a miniszterelnök mondotta, — de közel egymillió bortermelel érdeket, ha igaz, hogy az *energiatörvény két év óta esedékes végrehajtási utasítása megjelenik* s megindítja a milliós köz munkákat s az áramdíjak tisztességes szabályozását, akkor tényleg

el kell hogy ismerjük az élet megindulásának biztató jeleit.

Németországgal már ebben a hónapban megkezdjük a kereskedelmi tárgyalásokat, *Bukarestbe* gazdasági delegáció indul. A Máv. és az Állami Gépgyárak szanálására határozott új tervek készültek. Az *Országos Társadalombiztosító Intézet* megkezdte a belügyminiszterrel, hogy

a tartalékalapokból tízmillió pengőt *társas házak és családiházak sürgős építésére* mozgósítsanak.

Minden megígért *dátumot elfogadunk, minden tervet helyeslünk, csak elküldhassuk már végre, hogy megindul az élet!* Türelmet kért a miniszterelnök Vesprémben. Türelmesek vagyunk, de megmondjuk őszintén: a túladóztatott polgárság türelmének húrjai már közel állanak a megpattanáshoz!

az egész összegről el kell számolnia a magyar kormányának

tani: az elmúlt tíz esztendő alatt semmi sem értett annyira a magyar borknak, mint ez a botrányos csőd, mely jó hírnevemmel együtt vagyonomat is felemészítette. Mikor a zürichi Hungaria A.G. kiírta a bérleti pályázatot a montreuxi magyar borházra, én voltam az egyetlen jelentkező. Az évi 28.000 frankos bért túlmagasnak találtam. Az első évben már láttam, hogy ilyen bér mellett a vendéglőberletem katasztrófálisan fog végződni és mindent elkövettem, hogy Laskay leszállítsa bérémet. Ő azonban kijelentette, hogy neki

az egész összegről el kell számolnia a magyar kormányának

és nem engedhet. Időközben, 1931 nyarán, a vendéglőre naponta tetemes összeget fizettem rá. 1931 novemberében ezek a kimentható ráfizetések teljes vagyonomat felemészítették, minek következtében nem tudtam hitelezőimet fizetni, akik csődből kértek ellenem.

A vendéglő teljes berendezését és bútorait elárverezték.

Ebbe a helyzetbe Laskay Dénes kényszerített bele, mintán hallani sem akart bérleszállításról, azon reményben, hogy *távozással majd olyan bérő kezére jászhatja a vendéglőt, aki még ennél is magasabb bért fizet.*

Csak a mostani botrány kipattanásakor értesültem arról, hogy az általam verejtékesen előtörött

28.000 frank bért Laskay a magyar kormányának el sem számolta és az a magyar állam zárszámadás jelentésében egyáltalán nem is szerepel.

A tényállásnak illetén való tisztázása után mélységes tisztelettel kijelentem a kereskedelmi és földművelésügyi miniszter uraknak, hogy Laskay Dénes svájci meghatalmazottjuk, akinek hivatalos minőségében a botrány kipattanásáig kétkedni okom nem volt, *velem mint a magyar kormány hivatalos közege tárgyalt és*

a kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriumok teljhatalmú megbízatását állandóan hangoztatta.

Most értesülök, hogy *címével felvezette a svájci társadalmat, mint engem is.* Vádolom Laskay Dénes-t a magyar közvélemény előtt, hogy vagyonomból kiforgatott, hogy rólam hitelrontó hamis híreket terjesztett, miknek következtében másfél év óta *állástalan vagyok és családommal együtt* chezek. Elterjesztette rólam, hogy rossz vendéglős vagyok, rossz könyvhát tartok és becsapom a vendégeimet. Ezzel szemben a magyar bork azért nem fogyhatott vendéglőmben, mert a szerződés értelmében én magyar bort *kizárólagosan a zürichi Hungaria A.G.-től vásárolhattam, amely nekem*

az »Egri Vöröse« vagy »Zirfandlle« borokat *literenként Fr. 1.85-ért* adták.

Fizettem tehát egyrészt Laskaynak 28.000 frank évi bért, másrészt *a bork magas ára miatt* képtelen voltam vendégeimet olesón kiszolgálni.

Ha a borokat Magyarországból rendelhetem, a felért és még ennél is olesóbban kaphattam volna azokat és a magyar bork termelőknél *számozottve* hasznára lehetett volna az üzemem.

Ma már tudom, hogy *úgy bérem, mint a bork haszna Laskay úr zsebebe vándoroltak és ezért* kellett nekem esődbe menni. Amíg vagyonom el nem fogyott, fedeztem a különbözetet, melyre aztán képtelen voltam. Mindezeket pedig egy tönkretett svájci ember hozza a miniszter urak tudomására, aki ilyen szomorúan fizetett rá Laskayra való üzleti összeköttetésére, akiről most kifizünk, hogy *nem is volt kormányának képviselője.* Kérem tisztelettel a fentiek tudomásul vételét és maradtam kitűnő tisztelettel

Lausanne, 1933 január 13.

Frederic Wyss s. k.

× A borecet és a szeszeet harca. A napisajtó egy részében megtámadták *Kállay Miklós* földművelésügyi minisztert azért, mert miniszteriumának kiküldöttje tiltakozott a szeszkartelnél az élelmiszeripari szesz árának leszállítása ellen. A közérdekű sajtó ebben az állásfoglalásában bizonyára az a megmondolás vezette, hogy *ime, egy hatalmas kartel kedvezményt akar adni a fogyasztó közönségnek és ebben a miniszterium akadályozza meg!* Másrészt *a magyar szőlősgazdák érdekeltségei és a borecetipar készítőitől és együltörzéséről biztosította Kállay Miklóst.* A két álláspont között keressük az *elfogathatlan igazságot.* Az ország szőlősgazdátársadalmára arra figyelmeztet, hogy a szeszkartel csak a közelmultban emelte fel a motorszesz árát 35 fillérről 70 fillérré és ugyancsak nemrégiben drágította meg a szeszevényberek szeszet, a denaturált szeszt néhány fillérré. A szőlősgazdák és borecettermelők ugyanis azzal érvelnek, ha a szeszkartelnek igazán a szívén fekszik az, hogy sok és olesó ceet legyen az országban, úgy liberálja az öt év előtti 26.000 hl élelmiszeripari szeszt a 140.000 hl helyett és utaljon adómentes borecetet ugyanolyan árban a borecetyárrak számára. Szerintük az átmeneti olesóbbá tétel ugyanazt jelentené, mint 1925-ben, amely csupán addig tartana, amíg a borecetyárrakat sikerülne kizsírítani, aztán megint jöhetne az áremelés. A szeszeetet tudvalevően külföldre exportálni nem lehet, de a magyar borecet íránt máris érdekeltetés mutatkozik a nyugati országokból. A borecetekelteségek és ceetyárasok a prémiumrendszer megszüntetését követelik és adómentes borpártal, törökly és seprőlalinka utalását borecetyárrak részére, továbbá az export borecet felkarolása céljából 50 filléres alapon adómentes borpártal utalását, a borecetyárraknak avinálás céljából. Végül pedig több ceetyártási szesz kintalását. Mindezt a kereskedelmi és valutáris érdekekkel is indokolják, mert szerintük a borecet exportképes ipar, amelyet kellő támogatás Angliában, Svédországban és Ausztriában komoly áruikké emelhet.

Nyílt levél

a m. kir. kereskedelmi és földművelésügyi miniszter urakhoz

Budapest, 1933 január.

Kegyelmes Uraim!

Barátaim figyelmeztettek, hogy a *A Reggelben* bátor, hiteles cikke jelentek meg, melyek a nagy nyilvánosság előtt tárgyalták a *svájci borházak ügyét* és ezzel kapcsolatban mindazon üzleteket, melyek Laskay Dénes kormányfőtanácsos úr svájci működéséhez fűződnek. Engedjék meg Kegyelmes Uraim, hogy beleszóljak ebbe a vitába, melyre feljogosít az a tény, hogy én is Laskay áldozatai közé tartozom.

A montreuxi Magyar Borház bérője voltam, amíg Laskay üzleti kapzsiságból csődbe nem kerekedett,

melynek következtében vagyonomat elvesztettem. Saját balsorsomtól eltekintve az egész tragikus történet valóban nem járul hozzá a magyar bor hírnevének emeléséhez Svájcban, sőt merem állí-

GAZDASÁGI VILÁG

A Gazdasági Világ szerkesztősege és kiadóhivatala V., Falk Miksa uca 7. Telefonja: 15-6-70

Kármán Aladár kitűnő lapja legújabb száma is változatos, gazdag tartalommal jelent meg.

Kiemelkedik **Ugron Gábor** cikke, aki azt mondja, hogy nem folytathatjuk tovább közgazdasági életünk kétértelmű politikáját. **Beck Lajos** jövő pénzügyi politikánkról, **Fenyő Miksa** a kereskedelmiügyi miniszterium kettősítéséről, **Vákar P. Artúr** a telepítési kérdéssről, **Halász Fiek dr.** a Kartellonon Liza ügyéről, **Boross Endre** a tejkedéssről ír és más hász cikkben, tanulmányban foglalkozik a Gazdasági Világ az összes időszerű problémákkal.

Különösen érdekes riportja a gazdasági élet legfrissebb szenzációiról számolnak be.

VASÁRNAPI SPORT

A magyar profik 3:0-ra győzték le Drezdában a középnémet futballválogatottat

Ticska két, Markos egy gólt rúgott — Szabó remek védésével akadályozta meg, hogy a németek gólt rúgjanak — Kétfokos hidegben 16.000 néző jelent meg a meccsen

Magyar profiválogatott—Középnémetország 3:0 (2:0)

Drezda, január 15. (A Reggel tudóstójától.) A nem sok dícsőséget ígérő válogatott túra egész váratlanul szép magyar győzelemmel indult meg. A magyar profiválogatott játékosai a sok egyesületi túráról fáradtan kelték útra Drezda felé. Az ellenfél a középnémet válogatott volt, amelynek csapatában 5 birodalmi válogatott játékos szerepelt. A középnémet nem a legerősebb kerülete Németországnak és így a magyar győzelmet nem szabad túlbeszélteni, hiszen a *komplett magyar válogatott állott szemben egy német kerülettel.*

A meccsen nem túlságosan kedvezett az időjárás.

A kétfokos hideg ellenére is 16.000 néző jelent meg a drezdai pályán

és tartott ki az utolsó percig. A meccs érdekessége magyar szempontból főleg az, hogy amire már hosszú idő óta nem volt példa, ezúttal a *szűs csatárok játszottak jól ésők is löttek a gólokra.* Nyelmit Budapesten nem minden meccsen látjuk. A magyar csapat: Szabó — Korányi, Bíró — Barátky, Sárosi, Magyar — Markos, Cseh II., Telekí, Déri, Ticska.

Szabó végig elsőrangúan védett

és a második féldőben, amikor a németek nagy ostrom alatt tartották a magyar kaput, bravúrt bravúrra halmozott. Erdekes, hogy Szabó a meccs nagy részét harisnyában játszotta végig, mert a futballcipő nagyon szorította a lábát.

A hátrédek közül ezúttal Bíró volt sokkal jobb.

míg Korányi többször hibázott. A fedezetsorban Sárosi végre javuló formát mutatott, de kielégített Barátky és Magyar is. A csatársorban

Markos hamar megsérült,

mert földberúgott, de így is használható tagja volt a csapatnak, sőt gólt is lőtt. Markos sérülése miatt Telekí és Cseh II. mindent balra játszottak, nem hiába, mert

Ticska a balszélen elsőrangúan játszott.

Sokkal gyengébb volt ezúttal a balösszekötő posztján Déri, akit *Mariássy* szövetségi kapitány a második féldőben ki is cserélt Turayval, aki elég jó volt.

Változatos játékkal kezdődik a meccs. A 7. percben váratlan eredményt ér el a magyar csapat.

Ticska lerohan és belővi a vezető gólt (1:0).

A németek is sokat támadnak, de a magyar védelem pompásan áll a lábán és Barátky jól őrzi a legveszélyesebb német csatárt, Richard Hoffmann. A 41. percben

a magárahagyott Markos megszerzi a második gólt (2:0).

Szünet után Déri helyén Turayval áll fel a magyar csapat és hamarosan

Ticska újabb gólt rúg (3:0).

A németek ezután egyre nagyobb fölénybe kerülnek, de Szabó és Bíró remek játéka megakadályozza, hogy a magyar csapat gólt kapjon. A bécsi Frankstein jó bíró volt.

6:1 arányban fölényes magyar győzelemmel végződött Magyarország és Csehszlovákia birkózó-válogatottjainak hetedik mérkőzése

Tunyoghy és Papp Európa-bajnokok percek alatt 'ussolták' ellenfelüket, egyetlen győzelmüket a nehézsúlyban aratták a csehszlovákok

(A Reggel tudóstójától.) Fedett sportcsarnok hiányában a Labriola-Színházban rendezte meg vasárnap délután a Magyar Birkózók Szövetsége a sorrendben hetedik magyar-csehszlovák mérkőzést.

A szőzön kimagasló birkózóeseménye nagyszámú és előkelő közönséget vonzott, amelynek sorában ott láttunk a kultuszminiszter képviselőtében megjelent dr. Társzay Felicidés Román min. tanácsos, Palier Václav csehszlovák követet, dr. Szukováhy Imrét, a Testnevelési Főiskola igazgatóját stb.

A csehszlovákok óriási ambícióval készültek a magyarokkal való hetedik találkozóra, miután az eddigi hat meccs közül csak egy elődöntést tudtak kiverekedni, míg öt mérkőzésben a magyarok kerültek ki győztesként. A csehszlovákok 'betörése' azonban nem sikerült, sőt a magyar reprezentánsok olyan fölényes győzelmet harcoltak ki, amire még a legvakmerőbb optimisták sem mertek számítani. A magyar fiúk ugyanis hat súlycsoportban győztek, míg a csehszlovákok csak a nehézsúlyban szereztek győzelmeikkel az eredményen. 17 fölényes győzelem ellenére sem volt megnagyatlat a magyar birkózóválogatottak munkája, akik közül

csak Tunyoghy, Papp és Zombori Ödön legozott birkózóspontunk 'enykorára emlékeztető stílusban,

míg a többiek jórészt annak köszönhették győzelmüket, hogy a csehszlovákok jórészt hiányos technikájú és még rutinosatlan fiatal versenyzőket szerepeltettek, akik azonban rövidesen a mieink nyakára nőhetnek.

A Labriola-Színház színpadán körbe gyülekeztek csehszlovák és magyar birkózók, amire Szielenberth János, a MBSz társelnöke német beszédrel üdvözölte a vendégeket és a Szövetség díszes pla-

kettjét nyújtotta át a csehszlovákoknak, akiknek a nevében Fábán János, a csehszlovák nehézsúlyos birkózó szövetség posztonyi kerületének elnöke köszönte meg előbb csehszlovák, majd magyar nyelven az üdvözlést, hangsúlyozva, hogy a MBSz ajándékát a magyar birkózóválogatottak legközelebbi prágai látogatása alkalmával fogja visszaidni.

A hetedik magyar-csehszlovák mérkőzés részletes eredményéről az alábbiakban számolunk be:

Légsúly.

Zombori Ödön (m), Tolar (cs). Zombori már az első tíz percben alicant fölényben van, amit a második féldőben még növel, úgyhogy a három bíró egyhangúlag a magyar válogatottnak ítéli oda az elsőséget. 1:0.

Pehelysúly.

Tóth (m), Brotschneider (cs). Az első rajtaütés nem sikerül, mire annyira lefekez mind a két birkózó, hogy a nézőtérrel 'esinálj valamin' kézbekialással biztalták a magyar versenyzőt. Tóth az utolsó 4 percben döntő fölénybe kerül és pompás úpesti finissel hídva viszi ellenfelét, aki 12 perc után betussol. 2:0.

Középsúly.

Tasnády (m), Hlavacek (cs). Egyenlőrejjé ellenfelek, Tasnády azonban néhány remek akció intelligens végrehajtásával, 20 perc után, egyhangú döntéssel, győz. 3:0.

Kis-középsúly.

Kamarás (m), Zwonar (cs). A nap-meglepetése. Zwonar erőfölényét Kamarás technikai fölényével egyenlőre. Ugyhogy valahányszor a magyar versenyző egy-egy hosszabb fogást kezde-

ményezett, Zwonar antra, szőnyegen kívül, menekült, úgyhogy a zsűri 20 perc után, egyhangú döntéssel, Kamarást hirdeti ki győztesnek. 4:0. Nagyközsúly.

Tunyoghy (m), Steskal (cs). Tunyoghy start után lélekzethez sem engedti jutni ellenfelét, aki elkeseredetten védekezik, de nem tudja megakadályozni, hogy Tunyoghy 5 perc elmúltával csipődobással a földre vigye és hídját rövid ellenállás után betöri. 5:0.

Kisnehézsúly.

Papp László dr. (m), Mracek (cs). Mracek a csehszlovákok szén-orja csak 1 perc 38 másodpercig tud ellenállni Európabajnok ellenfelének, amikor is karathúzással kerül a földre és abból kimenekülni akarván, betussol. 6:0.

Nehézsúly.

Palotás (m), Klapuch (cs). Palotás súlya 89. Klapuché csak 106 kilogramm. 17 kilo súlytöbbletével fölényben van a csehszlovák birkózó, technikai kvalitások nélkül. A homlokán vérző Palotást le kellett volna léptetni. 20 perc után egyhangúlag győz Klapuch 6:1.

A vezetőbírói tisztet a lengyel Salúszka látta el kifogástalanul, pontozóbíró magyar részről Vargha Béla dr., csehszlovák részről R. Urban volt.

Pekár Gyula vezetésével a kormányzót kéri meg: tartsa Magyarországon Santelli mestert

(A Reggel tudóstójától.) A MAC régi gárdájának néhány tagja elhatározta, hogy nem engedi vizeszatrni Olaszországba Santelli Italo lovat, a világhírű mestert, akinek a magyar kardvívósport annyit köszönhet. A Magyar Athletikai Klub meghiúsítására jött egykor Budapestre — még a millennium boldog esztendejében — Santelli mester, aki azóta világhírű bajnokokat nevelt a magyar vívósporthoz.

Rettegett vívókat,

akik a magyar kard dícsőséget, a magyar kard világhírét kiküzdötték. És most ez a pózthatatlan mester vissza akar térni hazájába, mert súlyos anyagi gondjai vannak és a legszükségesebb napi kiadásait sem tudja többé a mostoha magyar viszonyok között előteremteni. A régi gárda becsületbeli kötelességének tartja, hogy Santelli mester személyét és munkásságát megtartsa a magyar vívósport számára.

Pekár Gyula állt a régi atléta mozgalmának élére

és mellette a mester régi tanítványai: Perényi Zsigmond báró, Krencsey Géza, a Vívószövetség ügyvezető elnöke és még számos közéleti férfiú igyekszik azon, hogy Santelli mester páratlan tudását megtartsa a magyar vívósporthoz. A terv az, hogy

küldöttség járul a kormányzó elé,

aki ugyancsak tanítványja volt Santelli Italonak és arra kéri az államfőt: találjon módot a világhírű mester érdemeinek jutalmazására és szerény kenyereinek biztosítására. A magyar propaganda sokat köszönhet Santelli mesternek, akinek nemcsak a múltját, az érdemét kell jutalmazni, de a képségeit is, amelyeket

nélkülözni nem tudunk.

Meg kell mutatnunk, hogy hálásak tudunk lenni, hogy elismerjük a valódi érdemet, hogy szerény módon bár, de viszonzozzuk valamivel, hogy valaki világdícsőséget szerzett nekünk. Az úgy érkezői részben túl gondolnunk kell a berlini viadatra, amely közelebbi és amelynek előkészítő munkájából semmitestire nem hiányozhat Santelli Italo lovag.

Petschauer Attila.

A bécsi Brigittener Marseilleben legyőzte a Kispestet

Marseille, január 15.

(A Reggel tudóstójától.) A Kispeszt tározó csapata vasárnap Marseilleben játszott, a szintén ott tározó bécsi Brigittener AC ellen és a magyar csapat 4:1 arányú vereséget szenvedett. Ez az eredmény Kispeszt diadalmas túrájának első veresége volt.

Wintner (BKE) legyőzte Klagenfuriban az osztrák gyorskorcsolyázókat

Klagenfurt, január 15.

(A Reggel tudósítójától.) Az osztrák gyorskorcsolyabajnokságok és nemzetközi gyorskorcsolyaversenyek második napján a magyar versenyzők közül

Wintner (BKE) az 500 m nemzetközi gyorskorcsolyaversenyben 45,3 mp kitűnő idővel új pályarekordot állított fel

és jobb eredményt ért el, mint előző nap a legjobb osztrák futók. Jól szerepelt még Wintner a 3000 m is, ahol második lett az osztrák rekordot futó Stiepl mögött, valamint H. d'végi az 1500 méteres ifjúsági gyorskorcsolyaversenyben, aki holtyversenyben érkezett elsőnek a kitűnő Stieplel együtt. Holtyversenyben érkezett be a BKE három váltóverseny csapata is (Schneller, Ländner és Wintner) a bécsi korcsolyázó egyület I. csapatával is a 3x800-as váltott versenyben.

Eredmények:

3000 m nemzetközi gyorskorcsolyaverseny: 1. Stiepl WEV 5 p 21,4 mp, új osztrák rekord. 2. Wintner BKE 5:38,3 mp. 3. Zimkovszky WEV 5:35,4 mp.

1000 m osztrák gyorskorcsolyázó bajnoki verseny: 1. Leban (Wärthi tavi korcsolyázó egyület) 19 p 11,1 mp. 2. Riedl WEV 19:38,8 mp. 3. Reiter WEV 19:50 mp.

1500 m osztrák gyorskorcsolyázó bajnoki verseny: 1. Leban 2:31,3 mp. 2. Riedl 2:34,5 mp. 3. Reiter 2:36,4 mp.

1500 m nemzetközi ifjúsági gyorskorcsolyázó verseny: 1. holtyversenyben Hidvégi BKE és Stiepl WEV 2 p 38,4 mp. 3. Vauclek WEV 2 p 38,6 mp.

500 m nemzetközi gyorskorcsolyázó verseny: 1. Wintner BKE 45,3 mp, pályarekord! 2. Preindl WEV 47,3 mp. 3. Ländner BKE 48,0 mp.

3x800 m nemzetközi váltott verseny: 1. BKE és WEV I. csapata, holtyversenyben 3 p 49 mp. 3. WEV II. csapata 3:53,8 mp. A WEV első csapatában Reiter, Preindl és Riedl futott.

Leszedték a csendőrök a sibaajnokság útjelzéseit A BBTE tagjai domináltak a verseny

(A Reggel tudósítójától.) A Magyar Atlétikai Club vasárnap délelőtt a Svábhegy és Jánoshegy környékén rendezte országos sibaajnoki versenyét. A 18 km-es 1933. évi magyar nemzeti bajnokságra kiírt futóversenyben 62-en indultak. Ezt a versenyt a sportbizottság megsemmisítette, mert a Kakukhegyen átvezetett útvonalon, mintegy két kilométeres szakaszon,

két csendőr leszedte a jelzéseket, a budakeszi szanatórium környékén pedig a lakosság tüntette el a jelzéseket,

s emiatt csak pár versenyző érkezett célba. A sportbizottság hétfőn este hét órakor ílést tart, amelyen határoznak a verseny újból való kiírásáról, amelyet minden valószínűség szerint január 22-én Dobogókőn rendeznek. Hogy a versenyt melyik egyesület rendezzi, arról hétfőn dönt a sportbizottság. A 12 km-es ifjúsági bajnoki siverenyben 29 induló volt.

Eredmény: bajnok: Emánuel Antal BBTE 48 p 46 mp. 2. Petri Géza BBTE 51 p 16 mp. 3. Kadvány Sándor BBTE 54 p 05 mp. 4. Krémisz Vilmos BBTE 55 p 17 mp. 5. Halfarth Gerard UTE 55 p 39 mp. 6. Szignarovics József MAC 56 p 09 mp. 7. Scharberth Gyula BBTE 56 p 33 mp. 8. Kronstein József KISOK Toldi 56 p 36 mp. 9. Jakapovics Béla MTE 56 p 56 mp. 10. Marechik Károly MTE 59 p 02 mp. 11. ifj. Margang Vilmos MTE 59 p 39 mp. 12. vitéz Sándi Hugó LASE 62 p 37 mp.

A 6 km-es hölgy nemzeti bajnokságban 5 induló volt.

Eredmény: bajnok: Seiller Nándorné BBTE 44 p 40 mp. 2. Hécey Mária BBTE 53 p 57 mp. 3. M. Kovács Dalma MAC 53 p 57 mp. 4. Csáki Erzsébet UTE 55 p 56 mp.

Sikerrel szerepeltek a vívóolimpikonok Győrben. A Győri Vívó Club vasárnap országos nyílt vívóversenyt rendezett, amelyen a győri vívókön kívül budapesti, szegedi, szombathelyi és bécsi vívók is szerepeltek. A losangelesi olimpián dícsőséget aratott magyar vívók közül részvett e versenyen Jekelalussy (Piller), Kabos, Petschauer, Nagy Ernő és Gerevich, a magyar vívónők képviselőit pedig Bogcn Erna.

A délelőtti selejtezők után délután négy órakor kezdődött meg a döntőmérkőzések nagyszámú lelkes közönség előtt. Ezután Jekelalussy vívónakadémia mutatót be Nagy Ernő és Petschauer, Gerevich, Kabos és végül Bogcn Erna-Gerevich ellen. Bogen Erna ezután még asszót vívott dr. Kégl Zoltánnal, a győri vívóhölgyek képviselőjével és 10:2 tussarányul győzött. Az országos kardvisverseny eredménye a következő volt: 1. Hámor, Honvédtisztí Vívó Club 6 győzelemmel; 2. Richter Szegedi VC 4 győz. (10 kapott tuss), 3. dr. Zöld, BEAC 4 győz. (15 k. t.).

A III. TVE úszóversenye. A III. kerületi Torna és Vívó Egylet vasárnap délután a Nemzeti Sportuszodában országos úszóversenyt rendezett, amelyen az érdeklődés középpontjában a február elején Kopenhágában versenyző hölgyúszók próbaversenye állt. A 100 m gyorsúszásban Tóth Ilonka, a 100-as hátúszásban pedig Mallász Gitta csak megerősítette a helyzetét. Az ő kiküldetésük nem volt vitás. A 100 m-es mellúszó próbaverseny azonban igazolta az aggodalmakat, mert a győztes 1 p 34,2 mp-es ideje olyan gyenge, hogy Dániában mellúszó nem utazik.

Három téli kupa vízipólómérkőzést bonyolítottak le, amelyeken a MTK, a III. ker. győzött, a MAC pedig döntetlenül játszott. A téli kupa győztese a MTK lett. Részletes eredmények:

100 m fiú gyorsúszás: 1. Török Gábor (BSE) 1 p 0,8 mp. 2. Vadas (MTK) 1 p 12 mp. 3. Koenen (BSE) 1 p 16 mp. A győztes versenyző-versenye javul. Ideje kitűnő.

200 m ifj. mellúszás: 1. Michnik Tibor (MUE) 3 p 12,4 mp. 2. Lantos (FTC) 3 p 15,4 mp. 3. Kolláris (UTE) 3 p 18 mp.

100 m hölgy mellúszás próbaverseny: 1. Pesti Margit (BSE) 1 p 34,2 mp. 2. Szép Klári (III. ker.) 1 p 38,2 mp. 3. Szapocay (UTE) 1 p 38,6 mp.

100 m hölgy hátúszás próbaverseny: 1. Malász Gitta (FTC) 1 p 30,2 mp. 2. Tóth Magda (MUE) 1 p 37 mp. 3. Bán Mária (FTC) 1 p 39,8 mp. Versenyen kívül indult Tóth Magda (III. ker.), aki 1 p 32,2 mp-es idővel második lett.

100 m hölgy gyorsúszás próbaverseny: 1. Tóth Ilonka (MUE) 1 p 16,4 mp. 2. Csányi Boriska (FTC) 1 p 19,4 mp. 3. Kraszner Vilma (MUE) 1 p 24,8 mp. Ennek a versenynek eredménye alapján Dániába a 3x100 m gyorsúszófutatót küldik ki Tóth, Mallász, Csányi összeállításban, míg a vegyes stafétában kombinált együttes veszi fel a küzdelmet a dán válogatotttal. Mellen, a svéd Kirsten Isberg fog üszni, hátton Mallász Gitta, gyorsúszásban pedig Tóth Ilonka.

500 m gyorsúszás: 1. Jakab (UTE) 6 p 59,4 mp. 2. Győji (UTE) 7 p 25 mp. 3. Bokor (FTC) 7 p 28,6 mp.

5x66 kétharmad m gyorsúszófutató: 1. UTE (Boros, Jajcs, Nagy, Jakab, Kormut) 3 p 22,4 mp. 2. MTK 3 p 24,8 mp. 3. FTC 3 p 24,8 mp.

Nőekévi hölgy mellúszófutató: 1. III. ker. TVE (Hetényi, Debrecei, Szép) 3 p 18,6 mp. 2. FTC 3 p 19,9 mp. 3. NSC 3 p 20 mp.

Vízipólómérkőzések a téli kupáért: MTK-FTC 3:1 (1:0), III. ker. TVE-UTE 4:2 (3:1), MAC-BBTE 2:2 (1:1). A téli kupa kiírása értelmében a mérkőzéseken a Losangelesben járt vízipólójátékosok nem vehettek részt.

Döntetlenül játszott a BKE Troppauban. A Budapesti Korcsolyázó Egylet jég-hokicsapata a szombati győzelem után vasárnap döntetlenül 1:1-re játszott a troppai korcsolyázóegylet csapatával. Harmadok: 1:0, 0:0, 0:1.

Vasárnap a legjobban fogadott lovak győztek az ügetőversenyeken

(A Reggel tudósítójától.) A hideg vasárnapon hősiesszen kitarított a közönség az ügetőverseny-pályán. Három és fél ezer ember vacogott a téli versenyen nem nagyon alkalmas tribünökön. Maga a sport a januári farsangját képezte mutatta. A csontkeményre fagyott pályán két verseny kivételével négyes-ötös mezőnyök alakultak. Ettől eltekintve a januári miting ötödik napja sikerült és realis volt.

Végig korrektt lefolyású versenyekben a legjobban fogadott lovak győztek.

A nap főversenyét a Handicap-et az élről induló Engém II nyerte némi küzdelem után, a végén előretört Fuss és a jól fölzárkózott Bessie ellen. A győztest Feiser hajította, aki ezen a napon még két győzelmet aratott Muscicapa és Jégvirág sulkjében. A Jutalom-díjban a másodiknak befutott Melinda egy tekintélyes olaszplónzót juttatott tető alá.

Részletes eredmény:

I. futam: Delta díj. 1. Muscicapa (1/10 red), Feiser. 2. Ibrányi (1/4). Im.: Milike, Szerető, Biztosan. Idő: 30,4. Tot.: 10:14; olasz 24.

II. futam: Jánosap díj. 1. Danka (1/10 red), Fltyó. 2. Patricia (2/6). Im.: Gyúzó, Motola, Könyves. Idő: 28,6. Tot.: 10:10; olasz 26.

III. futam: Solymári díj. 1. Upupa Eposp (2/6), Kovács F. 2. Pillingó (1/2). 3. Lilla (5). Im.: Vinkó, Valéria, Alice, Béby, Tundorány II. Biztosan. Idő: 24,3. Tot.: 10:36, 14, 14, 18; olasz 32.

IV. futam: Handicap. 1. Engém II. (1/10 red), Feiser. 2. Fuss (1/5). Im.: Bessie, Achmed, Pogány, Othello. Küzdelem. Idő: 31,7. Tot.: 10:20, 10, 10; olasz 26.

V. futam: Jutalomdíj. 1. Jégvirág (1/10 red), Feiser. 2. Melinda (8). Im.: Butalejka, Marokkó, Karola, Igen könnyen. Idő: 23. Tot.: 10:16, 13, 11; olasz 28.

VI. futam: Pótvorseny. 1. H. Boriska (1/10 red), Kolbenschlag. 2. Mama (5). Im.: Oszlók, Tamealan, Olivka, Biztosan. Idő: 32. Tot.: 10:29, 14, 25; olasz 66. Kettősfutás: 10:10.

Már csak e héten adjuk a nikkelt korcsolyát páronként 7.-P-ért

SEILER VASÚZLET Budapest, József körút 49. Telefon 31-6-13

Küzdelem az ökölívó csapatbajnokságért. Az ökölívó csapatbajnokság vasárnapi harmadik fordulója nagyszámú közönséget vonzott a Beszki tornacsarnokba. A csapatbajnoki küzdelmek mellett Kubinyi, Kárpáti és Körösi válogatómérkőzések is vívott. Mind a három ökölívó győzött és bobiztosította kiküldetését az éssai túsára. A csapatbajnoki forduló győzteként a következő eredményeket hozta:

MAVAG-MAC 9:7. Húdsai (MAVAG)-Budai (MAC), Gál (MAVAG)-Róday (MAC), Arányi (MAVAG)-Gábor (MAC), Takács (MAC)-Rónai (MAVAG) pontozással győzött, Utasi (MAC)-Rideg (MAVAG) döntetlen. Percel (MAC) ellen Konez (MAVAG) feladta, Szabó (MAC)-Közegi (MAVAG) Györfi (MAVAG)-Ambrus (MAC) ellen pontozással győzött.

Bp. Vasutas-FTC 12:4. Enekes II. (Bp. Vasutas) Szántó (FTC) ellen pontozással győzött Enekes I. (Bp. Vasutas) ellen Kezeeli (FTC) a második menetben feladta. Erős (Bp. Vasutas) Pap (FTC), Frigyes (Bp. Vas. utas) Németh (FTC), Cságyey (Bp. Vasutas) Szenes (FTC) és Farkas I. (Bp. Vasutas) Fehér (FTC) ellen pontozással győzött, Szegedi (FTC) ellen Farkas II. (Bp. Vas. utas) a második menetben feladta. Végül Tanamár (FTC) kiütéssel győzött a harmadik menetben Nagy (Bp. Vas. utas) ellen.

A válogatóversenyek során Kubinyi (NSC) Módlak (Herminazéai AC) ellen könnyen győzött, de Gézy (BTC) ellen a harmadik menetben pontozással vesztett.

Kárpáti (NSC) a második menetben kiütötte Bakost (BTK) és pontozással győzött Földi (Törökúj) ellen. Körösi (NSC) nagy fölényrel győzött Harro (Bszkrt) és Janiesek (Herminazéai AC) ellen.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság. A szerkesztésért és kiadásért felelős: Lázár Miklós.

Standard LORD A Reggel itt rádió halló halló

Méray tehertaxival szállít. mert megbízható, olcsó és gyors. Azonnal kapható. Automata 92-1-64 és 92-1-63

Celluloid ajtóvédő megvéd a kopástól, piszkolástól, minden színen és formában készül. Higiénia Család-imp. Vezérköpviselő: Bojár és Társa, III. Margitsziget. Tel. 28-7-52

Zongorák oszakis villázmárkák. Közöttük kevésbé használtalkalmi darabok legszolidabban vásárolhatók. Keresztény hírneves zongorateremben, Vilmos császár út 66

Részvényeket bármilyen értékű papír, készpénzes és hadikölcsönt napj. árán vásárol. Barnabank, V. Nádor ucca 26. Telefon: 213-16, 104-67.

Kertes úri lakást központi fűtéssel, 4 szobával, modern komfortos berendezéssel keresek május 1-re

„Kertes és modern” jellegű alatt A REGGEL kiadóhatalnaba címezendők. Ügynökök kizárva.

Műfog 4 P 10mészekelés 3 P. Aranyfog 18 P. Dr. Hegedűs fog- és szakorvos, Erzsébet körút 12, I. em. Részletre is

Gyöngye férfiaknak váll- és térd ellenében, díjmentesen kútdóm. (szenzáció) a lágyon ismeretesség. Cím: „Patient 402” Cluj (Klauszvár), Románia, postafiók 1

A nők keresőképességének fokozása céljából! A M. Kir. Állami Nőipariskola (Budapest, VIII., Rákóczi tér 4) január hó 9-től március végéig háromhónapos tanfolyamokat rendez. E tanfolyamok a következők: 1. Felnéremű szabás és varrás. (Női, férfilelemű, csecsemőkölénye, ágynemű stb.) 2. Fűzőkészítés 3. Női felsőruha és gyermekruha szabás és varrás. 4. Felsőruhák szabásrja. 5. Női salapokészítés. 6. Készítmények. (Monogram, szines és mímhímzés.) 7. Öblítmények. (Gyapjú- és aranyfonál.) 8. Csipkekészítés. 9. Lakásdíszítő tárgyak, motívóras és művirágkészítés. (Lámpaernyő, párna, függöny stb.) 10. Szőnyegszomszias, javítás, tornálási és gobelinszövés. 11. Felnéreműfoltozás gépen és harányaszerelés. 12. Felnéremű- és ruhaféltározó aranyfonál. 13. Kötés, horgolás, kabátok, pulloverek stb. Egy-egy tanfolyam elje 3 óra összesen 38 pengő. Részletes felajánlást ad és tájékoztatást küld az igazgatóság. Beira közni még lelet naoncia 8-2ig és 3-6-ig.